Biblioteca Polirom

Alessandro Baricco

Fără sânge

POLIROM

Alessandro Baricco

Fără sânge

Traducere de Adrian Popescu
POLIROM
2004

UNU

Notă

Faptele şi personajele despre care este vorba în această povestire sunt imaginare şi nu se referă la o realitate anume. Alegerea frecventă a numelor spaniole este un fapt pur muzical şi nu trebuie să sugereze vreo legătură temporală sau geografică a întâmplărilor.

La ţară, vechea fermă de la Mato Rujo zăcea oarbă, sculptată în negru în lumina serii. Unica pată în profilul deşert al câmpiei.

Cei patru bărbaţi sosiră într-un Mercedes vechi. Drumul era desfundat şi uscat – drum sărac de ţară. Din fermă, Manuel Roca-i văzu.

Se apropie de fereastră. Întâi văzu coloana de praf înălţându-se peste porumbul de pe margine. Apoi auzi zgomotul motorului. Nimeni nu mai avea maşină, prin părţile acelea. Manuel Roca ştia. Zări Mercedesul cum se micşorează în depărtare şi cum apoi dispare în spatele unui pâlc de stejari. După care nu se mai uită.

Se-ntoarse la masă şi îşi aşeză mâna pe creştetul fiicei sale. Ridică-te, îi spuse. Luă o cheie din buzunar, o puse pe masă şi-i făcu un semn cu capul fiului său. Imediat, rosti fiul. Erau copii, doi copii.

La răspântia torentului, vechiul Mercedes ocoli drumul care ducea la fermă şi continuă spre Alvarez, prefăcându-se că se îndepărtează. Cei patru bărbaţi călătoreau în tăcere. Cel de la volan avea un soi de uniformă pe el. Celălalt bărbat aşezat în faţă avea o haină de culoarea smântânii. Călcată. Fuma o ţigară franţuzească. Încetineşte, zise.

Manuel Roca auzi zgomotul îndepărtându-se spre Alvarez. Pe cine cred ei că prostesc?, se gândi. Îşi observă fiul reintrând în încăpere cu o puşcă în mână şi c-o alta sub braţ. Pune-le aici, i se adresă. Apoi se întoarse spre fiică-sa. Vino, Nina. Nu-ţi fie frică. Vino aici.

Bărbatul elegant stinse ţigara pe bordul Mercedesului apoi îi zise şoferului să oprească. Bine, rosti. Şi fă să tacă iadul ăsta. Se auzi scrâşnetul frânei de mână, ca un lanţ lăsat să cadă într-un puţ. După, mai nimic. Câmpia părea înghiţită de o linişte fără leac.

Era mai bine să fi mers direct la el, spuse unul din cei doi aşezaţi în spate. Acum va avea timp să ne scape. Ţinea un pistol în mână. Era doar un băiat. Îl chema Tito.

Nu va scăpa, îi răspunse bărbatul elegant. Îi atârnă ouăle prea greu ca să scape. Să mergem.

Manuel Roca mută coşurile pline cu fructe, se aplecă, ridică apoi chepengul ascuns al unei pivniţe şi aruncă o privire înăuntru. Era ceva mai mult decât o gaură mare săpată în pământ. Părea vizuina unui animal.

— Ascultă-mă, Nina. Acum va veni lume, şi nu vreau să te vadă. Trebuie să te ascunzi aici înăuntru, lucrul cel mai bun e să te ascunzi aici înăuntru şi să aştepţi să plece. M-ai înţeles?

— Da.

— Trebuie doar să stai liniştită, aici, dedesubt.

— …

— Orice s-ar întâmpla, nu trebuie să ieşi, nu trebuie să te mişti, trebuie doar să stai liniştită şi să aştepţi.

— …

— Totul va fi bine.

— Da.

— Ascultă-mă. S-ar putea ca eu să plec cu domnii aceia. Tu să nu ieşi până nu vine după tine fratele tău, ai priceput? Sau până când nu vei auzi că nu mai e nimeni şi s-a terminat totul.

— Da.

— Trebuie să aştepţi să nu mai fie nimeni.

— …

— Să nu-ţi fie teamă, Nina, nu poate să ţi se întâmple nimic. Bine?

— Da.

— Dă-mi un pupic.

Fetiţa-şi puse buzele pe fruntea tatălui. Tatăl îi trecu o mână prin păr.

— Va fi totul bine, Nina.

După, rămase acolo, ca şi cum se cerea spus, sau făcut, încă un lucru.

— Nu asta am vrut.

Spuse.

— Aminteşte-ţi mereu că nu asta era ceea ce voiam.

Copila căută instinctiv în ochii tatălui ceva care s-o ajute să înţeleagă. Nu văzu nimic. Tatăl se aplecă spre ea şi-o sărută pe buze.

— Acum du-te, Nina. Hai, coboară acolo, dedesubt.

Copila se lăsă să cadă în ascunzătoare. Pământul era tare, şi uscat. Se întinse pe spate.

— Aşteaptă, ţine asta.

Tatăl îi aduse o pătură. Ea o desfăcu pe pământ, apoi se întinse iar.

Auzi cum tatăl îi spune ceva, după care văzu chepengul pivniţei că se coboară. Închise ochii, şi îi redeschise. Prin scândurile podelei se filtrau lame de lumină. Auzi vocea tatălui care continua să-i vorbească. Auzi zgomotul coşurilor târâte pe podea. Se făcu apoi mai întuneric, dedesubt, acolo. Tatăl o întrebă ceva. Ea răspunse. Era întinsă pe o coastă. Îşi îndoise picioarele, şi stătea acolo, ghemuită, ca şi cum ar fi fost în patul ei, şi nu ar fi avut altceva de făcut decât să adoarmă, şi să viseze. Îl mai auzi pe tatăl său spunându-i ceva, cu blândeţe, aplecat deasupra podelei. Apoi auzi o împuşcătură, şi zgomotul unui geam care se spărgea într-o mie de cioburi.

— ROCA!… VINO AFARĂ, ROCA… NU FACE PROSTII ŞI VINO AFARĂ.

Manuel Roca-şi privi fiul. Se târî spre el, atent să nu fie descoperit. Se întinse pentru a lua puşca de pe masă.

— Du-te de-aici, Dumnezeule. Fugi şi ascunde-te în grămada de lemne. Nu ieşi, nu face zgomot, nu mişca nimic. Ia puşca în spate şi s-o ai încărcată.

Copilul îl fixa fără să se mişte.

— Mişcă-te. Fă ce ţi-am zis.

Dar copilul făcu un pas spre el. Nina auzi o grindină de lovituri distrugând casa, deasupra ei. Pulbere şi cioburi care alunecau pe jos din crăpăturile podelei. Nu se mişcă. Auzi o voce care de afară striga.

— HAI, ROCA. TREBUIE SĂ VENIM SĂ TE PRINDEM?… ŢIE-ŢI SPUN, ROCA. TREBUIE SĂ VIN SĂ TE PRIND?

Copilul rămăsese în picioare, descoperit. Luase puşca, dar o ţinea coborâtă. O făcea să se legene, strângând-o în mână.

— Du-te – îi spuse tatăl său – m-ai auzit?, şterge-o de-aici.

Copilul se apropie de el. Se gândea să îngenuncheze la pământ ca să fie îmbrăţişat de tată. Cam aşa ceva îşi închipuia.

Tatăl îndreptă puşca spre el. I se adresă cu voce joasă, dar nemiloasă.

— Du-te, sau te omor eu.

Nina auzi iar vocea aceea.

— ULTIMUL AVERTISMENT, ROCA.

O rafală răbufni prin casă, înainte şi înapoi, ca un pendul, părea că nu se mai termină niciodată, înainte şi înapoi ca lumina unui far, pe bitumul mării negre, răbdător.

Nina închise ochii. Se piti în pătură, se ghemui şi mai mult, ridicându-şi genunchii, spre piept.

Îi plăcea să stea aşa. Simţea ţărâna, jilavă, sub şold, ocrotind-o – ea nu o putea trăda. Şi îşi simţea propriul trup adunat, răsucit ca o cochilie – asta-i plăcea –, era carapace şi animal, adăpost sieşi, era totul, era pentru ea însăşi totul, nimeni nu i-ar fi putut face rău, cât timp ar fi rămas în poziţia aceea – redeschise ochii, şi se gândi Nu te mişca, fii fericită.

Manuel Roca-şi văzu băiatul dispărând în spatele uşii. Apoi se săltă cât să arunce o privire afară pe fereastră. Merge, se gândi. Se mută la altă fereastră, se ridică, ochi rapid şi trase.

Bărbatul cu haină de culoarea smântânii înjură şi se aruncă la pământ. Uită-te la corcitura asta, zise.

Scoase capul. Uită-te la curva asta. Auzi alte două împuşcături venind dinspre fermă. Apoi auzi vocea lui Manuel Roca

— DU-TE-N MĂ-TA, SALINAS.

Bărbatul cu haina de culoarea smântânii scuipă pe jos. Du-te tu, bastardule. Aruncă o privire în dreapta şi-l văzu pe el Gurre rânjind, lungit în spatele unei grămezi de lemne. Îi făcu semn să tragă. El Gurre continua să rânjească. Ţinea mica mitralieră cu dreapta, şi cu stânga se căuta prin buzunarul de la vestă după o ţigară. Nu părea grăbit. Era mic şi slab, pe cap purta o pălărie murdară şi în picioare bocanci de munte, enormi. Îl privi pe Salinas. Găsi ţigara. Şi-o puse între buze. Toţi îi spuneau el Gurre. Se ridică, şi începu să tragă.

Nina auzi rafala nimicind casa, deasupra ei. Apoi linişte. Şi imediat după aceea o altă rafală, mai lungă. Îşi ţinea ochii deschişi. Privea la crăpăturile podelei. Privea lumina, şi praful care venea de acolo. Uneori vedea o umbră trecând, şi acela era tatăl ei.

Salinas se târî lângă el Gurre, în spatele grămezii de lemne.

— Cât timp îi trebuie lui Tito, să intre?

El Gurre ridică din umeri. Continua să rânjească. Salinas aruncă o privire spre fermă.

— Noi de-aici nu vom intra niciodată, ori o face el, ori suntem în rahat.

El Gurre-şi aprinse ţigara. Apoi spuse că băiatul e deştept şi-ar putea s-o facă. Zise că ştia să se târască precum un şarpe şi că avea nevoie de încredere din partea lor.

După, spuse: Acum să facem noi un pic de gălăgie.

Manuel Roca-l văzu pe el Gurre răsărind din dosul stivei de lemne şi se trânti la pământ. Rafala veni la ţanc, prelungă. Trebuie să mă car de aici, se gândi. Muniţia. Întâi muniţia, apoi să mă târăsc până la bucătărie şi de-aici direct spre câmp. Or fi postat vreunul şi în spatele casei? El Gurre nu-i prost, or fi pus pe cineva şi acolo. Dar nu trag din partea aia. Dacă ar fi fost, ar fi tras. Poate cel care comandă nu-i el Gurre. Poate-i laşul de Salinas. Dacă-i Salinas, reuşesc. Nu pricepe nimic, Salinas. Stai la birou, Salinas, e singurul lucru pe care ştii să-l faci. Te bag în mă-ta. Prima dată muniţia.

El Gurre trăgea.

Muniţia. Şi banii. Măcar de-aş reuşi să-mi duc şi banii. Trebuie să scap rapid, iată ce trebuie să fac. Ce căcănar. Acum trebuie s-o uşchesc de aici, numai dacă ăla încetează un moment, unde-au găsit o mitralieră, au o maşină şi-o mitralieră. Mai mult decât mulţumiri, Salinas

Muniţia. Banii, acum.

El Gurre trăgea.

Nina auzea ferestrele fărâmiţându-se sub tirul mitralierei. Apoi fante de tăcere între o rafală şi alta.

În linişte, umbra tatălui ei târându-se de la un geam la altul. Cu o mână îşi aranjă fusta. Părea un meşteşugar concentrat să-şi finiseze lucrarea. Ghemuită pe o parte, înlătură imperfecţiunile una câte una. Îşi alinie picioarele până-şi simţi gambele perfect suprapuse, cele două coapse uşor unite, genunchii ca două ceşti în suspensie, una peste alta, gleznele separate de un gol. Verifică din nou simetria pantofilor, împerecheaţi ca într-o vitrină, dar de aceeaşi mărime, ai fi zis *tolăniţi*, de oboseală.

Îi plăcea acea ordine. Dacă eşti o scoică, ordinea e importantă. Dacă eşti cochilie şi animal, totul trebuie să fie perfect. Exactitatea te va salva.

Auzi cum se stinge şuieratul unei rafale foarte lungi. Apoi imediat vocea unui băiat.

— Lasă puşca aia, Roca.

Manuel Roca-şi întoarse capul. Îl zări pe Tito, în picioare, la câţiva metri de el. Îl ţintea cu un pistol.

— Nu te mişca şi aruncă puşca aia.

De afară se porni o altă rafală. Dar băiatul nu se clinti, rămase acolo, în picioare, cu pistolul aţintit. Sub ploaia de împuşcături, cei doi rămaseră imobili, fixându-se ca un unic animal care încetase să mai respire. Manuel Roca, pe jumătate culcat la pământ, se uită fix în ochii băiatului, care stătea în picioare, expus gloanţelor. Încercă să înţeleagă dacă era un băiat sau un soldat, dacă era pentru a mia oară sau pentru prima dată, dacă era un creier, lipit de pistol, sau numai orbirea unui instinct. Văzu ţeava pistolului tremurând aproape imperceptibil, ca şi cum ar fi schiţat o mică mâzgălitură în aer.

— Calmează-te, băiete, zise.

Încet, îşi aşează puşca pe jos. Cu un şut o făcu să alunece spre mijlocul camerei.

— Totu-i în ordine, băiete, spuse.

Tito nu înceta să-l fixeze.

— Stai cuminte, Roca. Şi nu te mişca.

Ajunse la urechile lor altă rafală. El Gurre lucra cu metodă. Băiatul aşteptă să se termine, fără să-şi coboare nici pistolul, nici privirea. Când reveni liniştea, aruncă o privire înspre fereastră.

— SALINAS! L-AM PRINS. ÎNCETEAZĂ. L-AM PRINS.

Şi după un moment: — SUNT TITO. L-AM PRINS.

— Ai reuşit, mă puţă, rosti Salinas.

El Gurre încercă un soi de surâs, fără să se întoarcă. Observa ţeava mitralierei ca şi cum ar fi crestat-o el, în ceasurile goale, dintr-o ramură de frasin.

Tito îl căută în lumina ferestrei.

Lent, Manuel Roca se ridică atât cât să-şi sprijine spinarea de zid. Se gândea la pistolul care-i apăsa şoldul, strecurat în pantaloni. Încercă să-şi amintească dacă era încărcat. Îl atinse cu o mână. Băiatul nu băgă nimic de seamă.

Să mergem, zise Salinas. Înconjurară grămada de lemne şi se duseră aţă spre fermă. Salinas mergea uşor aplecat, cum văzuse că se face în filme. Era ridicol asemenea tuturor bărbaţilor care se luptă: fără să-şi dea seama. Tocmai traversau bătătura când auziră, dinăuntru, un foc de pistol.

El Gurre porni în goană, ajunse în faţa porţii fermei, o deschise cu o lovitură de picior.

Cu o lovitură de picior spărsese uşa grajdului, în urmă cu trei ani, apoi pătrunsese şi o văzuse pe nevastă-sa spânzurată de tavan, şi pe cele două fiice cu capetele rase la zero, cu coapsele murdare de sânge.

Deschise uşa cu un şut, intră şi-l văzu pe Tito, în picioare, cu pistolul aţintit spre un colţ al încăperii.

— A trebuit s-o fac. Are un pistol, zise băiatul.

El Gurre se uită în colţ. Roca zăcea întins pe spate. Sângera la un braţ.

— Cred că are un pistol, spuse din nou băiatul. Ascuns undeva, adăugă.

El Gurre se apropie de Manuel Roca

Privi rana de la braţ. Apoi îl privi pe bărbat în faţă.

— Salut, Roca, spuse.

Îşi propti un pantof pe braţul rănit al lui Roca, şi începu să-l strivească. Roca urlă de durere şi se răsuci. Pistolul alunecă afară din pantaloni. El Gurre se aplecă să-l culeagă.

— Eşti descurcăreţ, băiete, spuse. Tito dădu din cap. Îşi dădu seama că mai avea încă braţul întins în faţă şi pistolul în pumn, aţintit asupra lui Roca. Îl lăsă jos. Îşi simţi cele două degete relaxându-se pe patul pistolului. Îl durea toată mâna, ca şi cum ar fi dat cu pumnii într-un zid. Calmează-te, se gândi.

Nina-şi aminti cântecul acela care începea cu: Numără norii, vremea va veni. Apoi se spunea ceva despre un vultur. Şi se termina cu şirul tuturor numerelor, în ordine, de la unu la zece. Dar ea putea şi să numere până la o sută, sau până la o mie. Numărase o dată până la două sute patruzeci şi trei. Se gândi că s-ar fi ridicat acum de aici şi s-ar fi dus să vadă cine erau bărbaţii aceia, şi ce voiau. Ar fi cântat tot cântecul, apoi s-ar fi sculat. Dacă n-ar fi reuşit să deschidă chepengul, ar fi strigat, şi tatăl ei ar fi venit s-o ia. Totuşi rămase aşa, lungită pe o parte, cu genunchii strânşi la piept, pantofii puşi unul peste altul, în echilibru, cu obrazul simţind răcoarea pământului prin lâna aspră a păturii. Se puse pe cântat, cu un firicel de voce. Numără norii, vremea va veni.

— Ne întâlnim din nou, doctore, spuse Salinas.

Manuel Roca îl privi fără să vorbească. Îşi ţinea o cârpă apăsată pe rană. Îl obligaseră să şadă în mijlocul camerei, pe o ladă de lemn

El Gurre-i stătea în spate, într-o parte, strângând în mână mitraliera. Pe băiat îl puseseră la uşă: verifica să nu vină nimeni, de-afară, şi din când în când se întorcea, şi privea ce se întâmplă în încăpere. El, Salinas, se plimba înainte şi înapoi. Cu o ţigară aprinsă între degete. Franţuzească.

— M-ai făcut să pierd mult timp, ştii? îi spuse.

Manuel Roca îşi înălţă faţa spre el.

— Eşti nebun, Salinas.

— Trei sute de kilometri pentru a veni să te scot din vizuina de-aici. E o groază de drum.

— Spune-mi ce vrei şi du-te.

— Ce vreau?

— Ce vrei, Salinas?

Salinas râse.

— Pe tine te vreau, doctore

— Eşti nebun. Războiul s-a terminat.

— Ce-ai spus?

— Războiul s-a sfârşit.

Salinas se apleca spre Manuel

Roca.

— Învingătorul decide când se termină un război.

Manuel Roca scutură din cap.

— Citeşti prea multe romane, Salinas. Războiul e terminat şi gata, vrei să pricepi?

— Nu al tău. Nu al meu, doctore. Atunci Manuel Roca se puse pe urlat că nu trebuiau să-l atingă, că vor sfârşi cu toţii la închisoare, că vor fi prinşi şi îşi vor petrece restul vieţii putrezind în temniţă. Urlă la băiat dacă i-ar plăcea ideea să îmbătrânească în spatele gratiilor, numărând orele şi dând pompe vreunui scârbos de asasin. Băiatul îl privi fără să-i răspundă. Atunci Manuel Roca-i urlă că era un imbecil, că-l păcăleau, că-i futeau viaţa. Dar băiatul nu zise nimic.

Salinas râdea. Se uita la el Gurre şi râdea. Avea aerul că se distrează. La sfârşit redeveni serios, se postă în faţa lui Manuel Roca şi-i spuse să tacă, să tacă odată. Strecură o mână în interiorul vestonului şi scoase un pistol. Apoi îi spuse lui Roca că nu trebuie să-şi facă griji pentru ei, pentru că nimeni nu va afla niciodată nimic.

— Tu vei dispărea în neant, şi despre asta nu se va mai vorbi. Prietenii tăi te-au abandonat, Roca. Iar ai mei sunt foarte ocupaţi. Ucigându-te, le facem tuturor o mare plăcere. Eşti futut, doctore.

— Sunteţi nebuni.

— Ce zici?

— Sunteţi nebuni

— Mai spune-o, doctore. Îmi place să te aud vorbind despre nebuni.

— Du-te-n pizda mă-tii, Salinas. Salinas declanşă închizătorul pistolului.

— Acum ascultă-mă, doctore. Ştii de câte ori am tras, eu, în patru ani de război? De două ori. Nu-mi place să trag, nu-mi plac armele, nu am vrut niciodată să le port, nu mă distrez ucigând, m-am luptat în războiul meu aşezat la un birou, Salinas Şobolanul, îţi aminteşti?, aşa-mi spuneau prietenii tăi, le-am tras-o; unul câte unul, descifram mesajul lor în cod şi-i lipeam pe spionii mei de căcănarii ăia, ei mă dispreţuiau şi eu le-o trăgeam, a mers aşa patru ani, dar adevăru-i că eu am tras doar de două ori, o dată noaptea, am tras în întuneric împotriva nimănui, altă dată a fost în ultima zi de război, am tras în fratele meu

ascultă-mă bine, am intrat în spitalul ăla înainte să fi sosit armata, voiam să intrăm noi ca să vă omorâm pe toţi, dar nu v-am găsit, aţi fugit, e-adevărat? aţi mirosit situaţia, v-aţi scos cămăşile de zbiri şi v-aţi cărat, lăsând totul acolo, aşa cum era, paturi peste tot, până şi pe coridoare, bolnavi pretutindeni, dar eu îmi aduc aminte bine, nu se auzea un plânset, niciun zgomot, nimic, asta nu voi uita niciodată, era o tăcere absolută, în toate nopţile vieţii mele voi continua s-o aud, o tăcere absolută, erau prietenii noştri, acolo în paturi, şi noi eram gata să-i eliberăm, eram gata să-i salvăm, dar când am ajuns ne-au primit în tăcere, şi asta pentru că nu mai aveau nici măcar puterea de a se lamenta şi, pentru a spune tot adevărul, nu mai aveau voinţa de a fi vii, nu voiau să fie salvaţi, ăsta-i adevărul, i-aţi adus până acolo

încât voiau doar să moară, cât mai repede posibil, nu voiau să fie salvaţi, voiau să fie ucişi

l-am găsit pe frate-meu într-un pat în mijlocul celorlalţi, jos, în capelă, m-a privit ca şi cum aş fi fost un miraj îndepărtat, am încercat să-i vorbesc dar el nu-mi răspundea, nu pricepeam dacă mă recunoştea, m-am aplecat deasupra lui, l-am rugat să-mi răspundă, i-am cerut să-mi spună ceva, el avea ochii ferecaţi, respiraţia foarte lentă, ceva care semăna cu o lungă agonie, eram aplecat deasupra lui, când i-am auzit vocea spunându-mi Te rog, extrem de încet, cu o sforţare supraomenească, o voce care părea să vină din iad, nu avea nimic de-a face cu vocea lui, frate-meu avea o voce răsunătoare, când vorbea părea că râde, dar vocea de-atunci era cu totul altceva, spuse lent Te rog şi doar după puţin spuse iar Ucide-mă, ochii nu aveau expresie, nimic, erau ca ochii altcuiva, corpu-i era nemişcat, era numai respiraţia foarte lentă, care urca şi cobora

eu îi spuneam că l-aş duce de acolo, că era totul terminat şi acum mă ocup eu, de el, dar el părea readâncit în infernul lui, se întorsese de unde venise, spusese ceea ce voise să spună, apoi se întorsese în coşmarul lui, ce puteam să fac?, mă gândeam cum să fac să-l duc de-acolo, mă uitam în jur să caut un ajutor, voiam să-l duc de-acolo, de asta eram sigur, şi totuşi nu reuşeam să mă mişc, nu reuşeam să mă mai mişc, nu ştiu câtă vreme a trecut, ceea ce-mi amintesc e că la un moment dat m-am întors şi la câţiva metri de mine l-am văzut pe el Blanco, stătea în picioare, la marginea unui pat, cu mitraliera în spate, şi ceea ce făcea era să apese o pernă pe faţa băiatului aceluia lungit pe pat

el Blanco plângea şi apăsa perna, în tăcerea capelei se auzeau numai hohotele lui, băiatul nici măcar nu se mişca, nu făcea gălăgie, se ducea în tăcere, dar el Blanco hohotea, ca un copil, apoi luă perna şi cu degetele îi închise ochii băiatului, şi atunci mă privi, eu mă uitam la el şi el se uita la mine, voiam să-i spun Ce faci acum?, dar nu-mi ieşea nimic, şi în clipa aceea cineva intră şi zise că era gata să sosească armata, că trebuia s-o ştergem, m-am simţit pierdut, nu voiam să mă găsească acolo, auzeam zgomotul făcut de cei care alergau pe culoare, atunci am scos perna de sub capul fratelui meu, cu blândeţe, am rămas puţin să privesc ochii aceia speriaţi, i-am pus perna pe faţă şi am început să apăs, aplecat deasupra fratelui meu, apăsam cu mâinile perna, şi simţeam oasele chipului fratelui meu, acolo dedesubt, sub mâinile mele, nu i se poate cere nimănui să facă un astfel de lucru, nu-mi puteau cere mie, am încercat să rezist, dar la un moment dat am slăbit strânsoarea, am dat totul la o parte, fratele meu respira încă, dar era ceva care pornea să sape aerul în adâncul infernului, era un lucru teribil, ochii imobili şi horcăitul acela, îl priveam şi mi-am dat seama că strigam, auzeam vocea mea care striga, dar ca din depărtare, ca un plâns monoton şi istovitor, nu mi-o puteam reţine, se ducea astfel, strigam încă atunci când l-am simţit pe el Blanco, era lângă mine, nu spunea nimic dar îmi întindea un pistol, în vreme ce eu strigam, şi toţi fugeau, noi doi acolo înăuntru, el mi-a întins pistolul, eu l-am luat, am proptit ţeava de fruntea fratelui meu, fără a înceta să strig, şi am tras.

Uită-te la mine, Roca. Am zis să te uiţi la mine. În tot războiul eu am tras de două ori, prima dată noaptea împotriva nimănui, a doua oară am tras de aproape, în fratele meu

Vreau să-ţi spun ceva. Voi mai trage încă o dată, ultima dată.

Atunci Roca reîncepu să urle.

— EU NU AM AVUT DE-A FACE CU NIMIC.

— Tu nu ai avut de-a face cu nimic?

— NU AM AVUT NIMIC DE-A FACE CU SPITALUL.

— CE DRACU' ZICI?

— EU FĂCEAM CEEA CE-MI ORDONAU.

— TU…

— EU NU ERAM CÂND…

— CE MĂ-TA ZICI?

— ÎŢI JUR, EU…

— ĂLA ERA SPITALUL TĂU, NEMERNICULE.

— SPITALUL MEU?

— ACELA ERA SPITALUL TĂU, TU ERAI DOCTORUL CARE-I TRATA, TU I-AI UCIS, TU I-AI FĂCUT BUCĂŢELE, EI ŢI-I TRIMITEAU ŞI TU-I FĂCEAI BUCĂŢELE…

— EU NICIODATĂ NU AM…

— TACI DIN GURĂ!

— ŢI-O JUR, SALINAS…

— TACI DIN GURĂ!

— EU NU…

— TACI DIN GURĂ!

Salinas sprijini ţeava pistolului de unul din genunchii lui Roca. Apoi trase. Genunchiul explodă ca un fruct putred. Roca se prăbuşi pe spate, şi se ghemui la pământ, urlând de durere. Salinas stătea deasupra, în picioare, îi punea ţeava în spate şi continua să strige.

— EU TE OMOR, AI PRICEPUT? ACUM TE OMOR, BASTARDULE, EU TE OMOR.

El Gurre făcu un pas înainte. Băiatul, din uşă, privea, în tăcere. Salinas ţipa, avea haina de culoarea smântânii împroşcată de sânge, striga cu o stranie voce stridentă, părea că plânsese. Sau că n-ar mai fi în stare să respire. Urla că o să-l omoare. Apoi toţi auziră un glas care încerca să spună ceva încet.

— Plecaţi.

Se întoarseră şi văzură un copil, în picioare, de cealaltă parte a camerei. Avea o puşcă în mână şi o ţinea îndreptată spre ei. Spuse încă o dată, încet:

— Plecaţi.

Nina auzea vocea răguşită a tatălui ei care horcăia de durere, apoi auzi vocea fratelui său. Se gândi că după ce va fi ieşit de acolo va merge la fratele ei şi-i va spune că avea o voce foarte plăcută, deoarece într-adevăr i se păru foarte frumoasă, aşa de curată şi infinit de copilăroasă, vocea pe care o auzise murmurând încet: — Plecaţi.

— DAR CINE MĂ-SA…

— E fiul, Salinas.

— CE MĂ-TA SPUI?

— E fiul lui Roca, zise el Gurre. Salinas începu să înjure, se puse pe urlat, că nu trebuia să mai fie careva, aici, NU TREBUIA SĂ FIE NIMENI AICI, CE-I CU POVESTEA ASTA, AŢI ZIS CĂ NU ESTE NIMENI, striga şi nu ştia încotro să îndrepte pistolul, se uita la el Gurre, apoi la băiat, apoi în sfârşit se uită la copilul cu puşcă şi-i strigă că era un cretin, un tâmpit, şi că nu va ieşi viu de-acolo dacă nu pune jos imediat blestemata aia de puşcă.

Copilul rămase tăcut şi nu coborî puşca.

Atunci Salinas se opri din urlat. Avea o voce calmă şi sălbatică. Îi spuse copilului că ştia acum ce soi de om era taică-său, acum ştia că era un asasin, că ucisese zeci de persoane, şi uneori le otrăvea încet, încet, cu medicamentele lui, dar pe alţii îi omorâse despicându-le pieptul şi lăsându-i acolo să moară. Îi spuse copilului că văzuse cu ochii lui băieţi ieşiţi din spitalul acela cu creierul ars, mergeau greu, nu vorbeau, şi erau ca nişte copii idioţi. Îi spuse că tatălui său i se zicea Hiena şi că prietenii lui erau cei care-i ziceau aşa, Hiena, şi-o făceau râzând. Roca horcăia la pământ. Începu să murmure încet Ajutor, ca de departe – ajutor, ajutor, ajutor –, o litanie. Simţea moartea apropiindu-se. Salinas nici măcar nu-l privea. Continua să i se adreseze copilului. Copilul sta şi-l asculta, nemişcat. La sfârşit, Salinas îi spuse că lucrurile stau astfel, şi că era târziu pentru a mai face ceva, chiar şi să ţină o puşcă în mână. Îl privi în ochi, cu o oboseală infinită, şi-l întrebă dacă înţelesese cine era omul acela, dacă înţelesese într-adevăr. Cu o mână îl arăta pe Roca. Voia să ştie dacă şi copilul pricepuse cine era.

Copilul puse cap la cap tot ce ştia, şi ceea ce înţelesese din viaţă. Răspunse:

— E tatăl meu.

Apoi trase. Un singur foc. În gol. El Gurre replică din instinct. Rafala îl ridică pe copil de la pământ şi-l

trânti de perete, într-un amestec de plumb, oase şi sânge. Ca o pasăre lovită în zbor, se gândi Tito.

Salinas se aruncă la pământ. Ajunse întins pe o coastă lângă Roca. Pentru o clipă cei doi bărbaţi se priviră în ochi. Din gâtlejul lui Roca ieşi un urlet întunecat, oribil. Salinas se trase înapoi, târându-se pe podea. Se răsuci pe spate, ca să se smulgă de sub ochii lui Roca. Începu să tremure tot. Era o mare tăcere în jur. Numai urletul acela oribil. Salinas se ridică în coate şi privi spre fundul încăperii. Corpul copilului era rezemat de perete, sfârtecat de focurile de mitralieră, deschis de răni. Puşca îi zburase într-un colţ. Salinas văzu capul întors al copilului şi în gura deschisă văzu dinţii mărunţi, albi, regulaţi şi albi. Atunci se lăsă să cadă înapoi, pe spate. Avea în ochi grinzile aliniate ale tavanului. Lemn închis. Vechi. Tremura tot. Nu reuşea să-şi stăpânească mâinile, picioarele, nimic.

Tito făcu doi paşi spre el.

El Gurre îl opri cu un semn.

Roca urla cu un urlet murdar, un urlet de mort.

Salinas zise încet:

— Fă-l să înceteze.

O spuse încercând să-şi oprească tremurul dinţilor care-i clănţăneau ca înnebuniţi.

El Gurre îi căută privirea pentru a pricepe ce voia.

Ochii lui Salinas fixau tavanul. Grinzi aliniate de lemn închis. Vechi.

— Fă-l să înceteze, repetă.

El Gurre făcu un pas înainte. Roca urla, întins în sânge, cu gura oribil căscată.

El Gurre îi vârî în gură ţeava mitralierei.

Roca urla mai departe, lipit de fierul cald al ţevii.

El Gurre trase. O rafală scurtă. Seacă. Ultima din războiul său.

— Fă-l să înceteze, zise încă o dată Salinas

Nina simţi o tăcere care te înspăimânta. Atunci îşi uni mâinile şi le strecură între picioare. Se îndoi şi mai mult apropiindu-şi genunchii de cap. Se gândi că de-acum totul era terminat. Tatăl ei ar fi venit să o ia şi s-ar fi dus la cină. Se gândea că despre povestea aceea n-ar mai fi vorbit niciodată, şi că ar fi uitat-o repede: gândea aşa pentru că era o fetiţă, şi încă nu putea pricepe.

— Fetiţa, spuse el Gurre.

Îl ţinea pe Salinas de un braţ ca să-l facă să stea în picioare. Îi zise încet:

— Fetiţa.

Salinas avea o privire goală, teribilă.

— Care fetiţă?

— Fata lui Roca. Dacă era pe aici băiatul, e şi ea.

Salinas bombăni ceva. Apoi cu o smucitură îl îndepărtă pe el Gurre

Se rezemă de masă ca să stea în picioare. Avea pantofii umezi de sângele lui Roca.

El Gurre-i făcu un semn lui Tito, apoi se-ndreptă spre bucătărie. Trecând prin dreptul copilului, se aplecă un moment şi-i închise ochii. Nu ca un tată. Ca unul care, ieşind dintr-o încăpere, stinge lumina.

Tito se gândi la ochii tatălui său. Într-o zi îi bătuseră la poarta casei. Tito nu-i mai văzuse niciodată până atunci. Dar ei îi spuseră că aveau un mesaj pentru el. După care îi întinseseră un săculeţ de stofa. El îl deschisese şi înăuntru erau ochii tatălui său. Ai grijă de partea cui eşti, băiete, îi spuseseră. Şi se duseseră.

Tito văzu o perdea, de cealaltă parte a camerei. Deblocă siguranţa pistolului şi se apropie. Trase perdeaua. Intră în cămăruţă. Era o mare dezordine. Scaune răsturnate, cufere, unelte de lucru şi nişte coşuri pline cu fructe pe jumătate stricate. Era un miros puternic de lucruri putrezite. Şi de umezeală. Pe podea praful era ciudat: părea că şi-ar fi târât cineva picioarele. Sau altceva.

Se auzea el Gurre care de cealaltă parte a casei lovea cu mitraliera în pereţi, pentru a găsi intrări ascunse. Salinas trebuia să fie tot aici, rezemat de masă, tremurând. Tito mută un coş de fructe. Recunoscu pe podea desenul unui chepeng. Lovi cu putere cu cizma în pământ, pentru a auzi ce sunet scoate. Mută alte două coşuri. Era un mic chepeng, tăiat cu grijă. Tito îşi înălţă privirea. De la o

ferestruică se vedea, afară, întunericul. Nici nu băgase de seamă că era deja noapte. Se gândi că era vremea să plece de-acolo. Apoi îngenunche şi ridică chepengul pivniţei. Era o fetiţă acolo, înăuntru, ghemuită pe-o parte, cu mâinile ascunse între coapse, cu creştetul uşor îndoit înainte, spre genunchi. Avea ochii deschişi.

Tito ţinti cu pistolul spre copilă.

— SALINAS, strigă.

Fetiţa-şi întoarse capul şi-l privi. Avea ochii negri, cu o tăietură ciudată. Îl privea fără nicio expresie. Avea buzele întredeschise şi respira liniştită. Era o sălbăticiune în vizuina sa. Tito simţi că-l cuprinde senzaţia încercată de mii de ori, când găsea acea poziţie precisă, în căldura cearşafului sau sub soarele de după-amiază, copil. Genunchii îndoiţi, mâinile între genunchi, picioarele suprapuse. Creştetul uşor aplecat în faţă pentru a închide cercul. Doamne, cât era de frumos, se gândi. Pielea fetiţei era albă, iar conturul buzelor ei perfect. Picioarele ieşeau dintr-o rochiţă roşie, şi păreau un desen. Era totul aşa de ordonat. Era totul aşa de împlinit.

Exact.

Fetiţa-şi întoarse iar capul, în poziţia dinainte. Îl aplecă puţin în faţă, ca să închidă cercul. Tito îşi dădu seama că nimeni nu-i răspunsese, de dincolo de perdea. Trebuia să fi trecut ceva timp, şi totuşi nimeni nu-i răspunsese. Se auzea cum el Gurre lovea cu mitraliera în pereţii casei. Un zgomot surd, meticulos. Afară era întuneric. Coborî chepengul pivniţei. Încet. Rămase puţin aşa, îngenuncheat, să observe dacă prin crăpăturile podelei se vedea fetiţa. Ar fi vrut să reflecteze. Dar nu reuşea. Câteodată suntem prea obosiţi pentru a ne gândi. Se ridică. Puse iar la loc coşurile. Simţea inima bătându-i în tâmple.

Ieşiră în noapte părând beţi. El Gurre-l conducea pe Salinas, împingându-l, în faţă. Tito mergea în urma lor. Undeva, vechiul Mercedes îi aştepta. Făcură câteva zeci de metri, fără să schimbe vreun cuvânt. Apoi Salinas îi spuse ceva lui el Gurre şi el Gurre se-ntoarse spre fermă. Nu părea prea convins, dar se-ntoarse. Salinas se sprijini de Tito şi-i spuse să meargă. Trecură pe lângă grămada de lemne şi părăsiră drumul pentru a urma o cărare care te scotea în câmp. Era o linişte mare, în jur, şi de aceea Tito nu reuşi să pronunţe frazele pe care le avea în minte şi pe care decisese să le spună. Era şi o fetiţă acolo, înăuntru. Era obosit, şi era prea mare linişte. Salinas se opri. Tremura şi făcea un efort enorm să meargă. Tito-i spuse încet ceva, apoi se-ntoarse şi aruncă o privire înapoi, spre fermă. Îl văzu pe el Gurre alergând spre ei. Şi văzu că în spatele lui ferma despica întunericul, aprinsă de un incendiu care o devora. Ieşeau flăcări de peste tot, iar un nor de fum negru urca lent în noapte. Tito se desprinse de Salinas şi rămase împietrit, să privească. El Gurre-i ajunse şi fără să se oprească zise Să mergem, băiete. Dar Tito nu se mişcă.

— Ce dracu' ai făcut? spuse.

El Gurre încerca să-l târască mai departe pe Salinas. Repetă că trebuie să plece. Atunci Tito-l prinse de gât şi începu să-i urle în faţă CE DRACU' AI FĂCUT?

— Calmează-te, băiete, spuse el Gurre.

Dar Tito nu contenea, se puse pe urlat tot mai tare, CE DRACU' AI FĂCUT?, scuturându-l pe el Gurre ca pe o păpuşă, CE DRACU' AI FĂCUT?, îl ridicase de la pământ şi nu înceta să-l izbească în gol, CE DRACU' AI FĂCUT? până când Salinas începu să urle şi el, TERMINĂ, BĂIETE, păreau trei nebuni abandonaţi pe o scenă părăsită, ACUM ÎNCETEAZĂ!

A unui teatru în ruină.

În cele din urmă îl târâră mai departe pe Tito cu forţa. Strălucirile incendiului iluminau noaptea. Străbătură un câmp şi traversară până la şosea urmând cursul bătrânului râu. Când ajunseseră să zărească vechiul Mercedes, el Gurre puse o mână pe umărul lui Tito şi-i spuse încet că s-a descurcat bine, dar acum totul se terminase. Iar el nu înceta să repete fraza aceea. Nu urla. O spunea încet, cu o voce de copil. Ce dracu' am făcut. Ce dracu' am făcut. Ce dracu" am făcut.

La ţară, vechea fermă de la Mato Rujo zăcea oarbă, sculptată într-o flacără roşie contra întunericului nopţii. Unica pată în profilul deşert al câmpiei.

Trei zile mai târziu, un bărbat ajunse, călare, la ferma de la Mato Rujo. Era îmbrăcat în zdrenţe şi

murdar din cap până-n picioare. Calul era o bătrână mârţoagă, numai piele şi os. Avea ceva la ochi, aşa că muştele se învârteau în jurul lichidului galben care-i picura din ei pe bot.

Bărbatul văzu zidurile fermei înnegrite şi inutile în mijlocul unui enorm morman de jăratic stins. Păreau dinţii supravieţuitori din gura unui moş. Incendiul cuprinsese şi un bătrân stejar, care de ani umbrea casa. Ca o gheară neagră, duhnea a nenorocire.

Bărbatul rămase în şa. Făcu jumătate de ocol în jurul fermei, la pas. Se apropie de puţ şi fără să coboare de pe cal dezlegă şi lăsă găleata să cadă. Auzi şfichiuirea tablei atingând apa. Îşi ridică privirea spre fermă. Văzu că, aşezată pe pământ, sprijinită de ceea ce mai rămăsese din zid, se afla o fetiţă. Îl fixa, cu doi ochi imobili care străluceau în mijlocul unei feţe pline de funingine. Avea o rochiţă roşie. Avea zgârieturi peste tot. Sau răni.

Bărbatul trase găleata din puţ.

Apa era negricioasă. Învârti puţin cu lingura de cositor, dar negreala nu dispărea. Luă din nou apă cu lingura, o duse la buze şi bău o înghiţitură bună. Privi din nou apa din găleată. Scuipă înăuntru. După care rezemă totul de marginea puţului şi strânse pintenii în burta calului.

Ajunse aproape de fetiţă. Ea îşi înălţă capul pentru a-l privi. Nu părea să aibă ceva de spus. Bărbatul o studie pentru o clipă. Ochii, buzele, părul. Apoi îi întinse o mână. Ea se ridică, strânse mâna bărbatului şi se săltă până se instală pe crupă, în spatele lui. Bătrâna mârţoagă se echilibră pe copite. Îşi trase botul în sus, de două ori. Bărbatul scoase un sunet ciudat din gură şi calul se linişti.

În vreme ce se-ndepărtau de fermă, la pas, sub soarele sălbatic, fetiţa lăsă capul să-i cadă înainte şi, cu fruntea rezemată de spinarea asudată a bărbatului, adormi.

DOI

La semafor se făcu verde şi femeia traversă strada. Mergea privind în pământ, deoarece abia se oprise ploaia şi în crăpăturile asfaltului rămăseseră bălţi să amintească de ploaia neaşteptată a începutului de primăvară. Mergea cu pas elegant, măsurat de fusta strâmtă a unui taior negru. Observa băltoacele şi le evita.

Când ajunse pe trotuarul opus se opri. Trecea lumea, târziu după-amiază se aglomera de paşi ce duceau spre casă, sau către libertate

Femeii îi plăcea să simtă oraşul curgându-i în spate, aşa că rămase câteva momente acolo, în mijlocul trotuarului, inexplicabil, ca o femeie care ar fi fost părăsită, brusc, de amantul ei. Incapabilă să mai judece.

Apoi se decise s-o ia la dreapta, şi în direcţia aceea intră în şirul, în promenada comună. Mergea, fără grabă, strecurându-se pe lângă vitrine, strângând un şal la piept. În ciuda vârstei, mergea, înaltă şi sigură, înnobilând părul alb cu tinereţea ţinutei. Alb, şi-l purta strâns la ceafă, ţinut de un pieptene întunecat, de fată.

Se opri dinaintea unui magazin de electrocasnice, şi rămase puţin fixând peretele cu televizoare care reda multiplicarea inutilă a aceluiaşi comentator al telejurnalului. Dar cu nuanţe de culori diferite, care o făceau curioasă. Începu un reportaj filmat despre un oraş oarecare aflat în război şi ea îşi reluă drumul. Traversă strada Medina, apoi piaţeta Ajutorului Divin. Când ajunse în faţa Pasajului Florencia se întoarse să privească perspectiva de lumini care se aliniau în adâncul palatului, până când se revărsau de cealaltă parte, în Bulevardul 24 iulie. Se opri. Îşi înălţă privirea, căutând ceva pe faţada de fier unde se desena intrarea principală. Dar nu găsi nimic. Făcu vreo câţiva paşi înăuntrul pasajului, apoi i se adresă unui bărbat. Se scuză, şi-l întrebă cum se numea locul acela. Bărbatul îi spuse. Atunci ea-i mulţumi şi-i ură o seară foarte frumoasă. Bărbatul surâse.

Pomi de-a lungul Pasajului Florencia şi la un moment dat văzu un mic chioşc, la vreo douăzeci de metri de ea, ivindu-se din peretele din stânga, tulburând pentru o clipă profilul neted al pasajului. Era unul dintre chioşcurile unde se vând bilete la loterie. Ea îşi continuă încă puţin drumul, dar când ajunse la câţiva paşi de chioşc se opri. Îl văzu pe bărbatul cu bilete că stătea jos şi citea un ziar. Îl ţinea rezemat de ceva, dinaintea sa, şi-l citea. Chioşcul avea toţi pereţii de sticlă, în afara celui care se sprijinea de zid. Înăuntru se vedea bărbatul cu bilete şi o mulţime de şiraguri colorate care atârnau din tavan. Era o ferestruică, în faţă, şi acela era ghişeul prin care bărbatul cu biletele vorbea cu lumea.

Femeia îşi trase înapoi o şuviţă de păr care-i căzuse peste ochi. Se răsuci şi-o clipă rămase locului să observe o fetiţă care ieşea dintr-un magazin, împingând un cărucior. Apoi reveni să privească chioşcul.

Bărbatul cu biletele citea.

Femeia se apropie şi se înclină spre ghişeu.

— Bună seara, rosti.

Bărbatul îşi ridică ochii din ziar.

Era gata să spună ceva, dar când zări chipul femeii se opri, şi nu continuă. Rămase aşa, privind-o.

— Voiam să cumpăr un bilet. Bărbatul făcu da din cap. După care spuse totuşi ceva fără nicio legătură.

— E mult de când aşteptaţi?

— Nu, de ce?

Bărbatul scutură din cap, continuând să o fixeze.

— Nimic, scuzaţi-mă, spuse.

— Voiam un bilet, spuse ea. Atunci bărbatul se-ntoarse şi-şi lăsă mâna să rătăcească printre şiragurile de bilete care atârnau în spatele lui.

Femeia-i indică unul, mai lung decât altele

— Acela de acolo… pot să-l iau din şiragul acela de-acolo?

— Ăsta?

— Da.
Bărbatul smulse biletul. Aruncă o privire spre număr şi făcu un semn de aprobare cu capul. Îl depuse pe tejgheaua de lemn dintre el şi femeie.
— E un număr bun.
— Dumneavoastră o spuneţi? Bărbatul nu răspunse, deoarece observa chipul femeii, şi-o făcea ca şi cum ar fi căutat ceva.
— Aţi spus că e un număr bun? Bărbatul îşi coborî privirea peste bilet:
— Da, are doi de 8, aşezaţi în poziţie simetrică şi are sumele egale.
— Ce înseamnă asta?
— Dacă trageţi o linie prin mijlocul numărului, suma cifrelor din dreapta este egală cu a celor din stânga. În general aduce noroc
— Şi dumneavoastră cum de ştiţi asta?
— E meseria mea.
Femeia surâse.
— Aveţi dreptate.
Puse banii pe tejghea.
— Dumneavoastră nu sunteţi orb, zise.
— Poftim?
— Dumneavoastră nu sunteţi orb, nu-i aşa?
Bărbatul începu să râdă.
— Nu, nu-s.
— E ciudat…
— De ce-ar trebui să fiu orb?
— Ei, cei care vând bilete de loterie sunt întotdeauna.
— Într-adevăr?
— Nu chiar întotdeauna, dar deseori… cred că oamenilor le place că sunt orbi.
— În ce sens?
— Nu ştiu, îmi închipui că are de-a face cu povestea că norocul e orb.
Femeia spuse asta şi apoi începu să râdă. Avea un râs plăcut, fără nicio oboseală în el.
— De obicei sunt tare bătrâni, şi se uită împrejur ca păsările tropicale din vitrina unei prăvălii de animale.
O spuse cu mare siguranţă.
După care adăugă:
— Dumneavoastră sunteţi altfel.
Bărbatul spuse că de fapt nu era orb. Deşi bătrân era.
— Câţi ani aveţi?, întrebă femeia.
— Am şaptezeci şi doi de ani, răspunse omul.
Apoi adăugă:
— Mie-mi convine munca asta, nu am probleme, e o muncă bună.
O spuse cu voce joasă. Liniştit.
Femeia surâse
— Desigur. Nu voiam să zic asta…
— Mie-mi place munca asta.
— Sunt sigură.
Luă biletul şi-l strecură într-o poşetă neagră, elegantă… Apoi se-ntoarse o clipă înapoi ca şi cum ar fi trebuit să verifice ceva, sau să vadă dacă era lume care aştepta în urma ei. La sfârşit, în loc să salute şi să plece, spuse ceva.
— Mă întrebam dacă dumneavoastră aţi avea chef să veniţi să bem un pahar?
Bărbatul abia depusese banii în casă. Rămase cu mâna pe jumătate în aer.

— Eu?
— Da.
— Eu… nu pot.
Femeia îl privi.
— Trebuie să ţin chioşcul deschis, nu pot să plec acum, nu am pe nimeni aici care… eu nu… — Numai un pahar.
— Îmi pare rău… chiar nu pot. Femeia dădu din cap, ca şi cum ar fi înţeles. Dar apoi se aplecă puţin spre bărbat şi-i spuse:
— Veniţi cu mine.
Bărbatul zise iar:
— Vă rog.
Dar ea repetă:
— Veniţi cu mine.
Era o treabă ciudată. Bărbatul împături ziarul şi coborî de pe taburet. Îşi scoase ochelarii. Îi introduse într-un toc de postav gri. Apoi, cu mare grijă, se pregăti să închidă chioşcul. Îşi potrivea gesturile unul după altul, foarte lent, în tăcere, ca şi cum ar fi fost o seară oarecare. Femeia-l aştepta în picioare, liniştită, ca şi cum lucrurile acelea nu ar fi interesat-o. Din când în când, cineva trecea pe acolo şi se-ntorcea să o privească. Deoarece părea singură, şi era frumoasă. Deoarece nu era tânără, şi părea singură. Bărbatul stinse lumina. Trase jos micul oblon şi-l fixă la pământ cu un lacăt, îmbrăcase un pardesiu uşor, cu umerii puţin căzuţi. Se apropie de femeie.
— Am terminat.
Femeia-i surâse.
— Dumneavoastră ştiţi unde am putea merge?
— Pe aici. E o cafenea unde se poate sta în linişte.

Intrară în local, găsiră o măsuţă, într-un colţ, şi se aşezară unul în faţa celuilalt. Comandară două pahare de vin. Femeia îl întrebă pe chelner dacă aveau ţigări. Aşa se puseră pe fumat. Apoi vorbiră despre lucruri oarecare, şi despre cei care câştigau la loterie. Bărbatul spuse că de obicei nu reuşeau să păstreze secretul, şi lucrul hazos era că prima persoană căreia îi spuneau era întotdeauna un copil. Probabil exista o morală în toate acestea, dar el nu reuşise niciodată să înţeleagă care. Femeia spuse ceva despre întâmplările care au o morală şi cele care nu au. Înaintară ceva, tot vorbind aşa. După care el spuse că ştie cine era ea, şi de ce venise acolo.
Femeia nu răspunse nimic. Stătea şi aştepta.
Atunci bărbatul continuă.
— Cu mulţi ani în urmă, dumneavoastră aţi văzut trei bărbaţi ucigându-vă tatăl, cu sânge rece. Eu sunt unicul, dintre cei trei, încă viu.
Femeia îl privi, atentă. Dar nu pricepeai ce gândeşte
— Dumneavoastră aţi venit până aici să mă căutaţi.
Vorbea liniştit. Nu era nervos, nimic.
— Acum m-aţi găsit.
După care stătură ceva timp în tăcere, pentru că el nu mai avea nimic de spus, iar ea nu spunea nimic.
— Când eram mică numele meu era Nina. Dar totul se sfârşi în ziua aceea. Nimeni nu m-a mai strigat cu numele acela.
— …
— Îmi plăcea: Nina
— …
— Acum am atâtea nume. E altceva.

— La început îmi aduc aminte un fel de orfelinat. Nimic altceva. După care sosi un bărbat care se numea Ricardo Uribe şi mă luă cu el. Era farmacistul unui sătuc aflat la capătul lumii. Nu avea soţie sau rude, pe nimeni. Le spuse tuturor că eram fiica lui. Ajunsese acolo de câteva luni. Lumea-l crezu. Ziua mă ţinea în spatele farmaciei. În intervalul dintre un client şi altul mă învăţa. Nu ştiu de ce nu-i plăcea să mă plimb prin preajmă de una singură. Ceea ce-i de învăţat poţi să înveţi de la mine, spunea. Eu aveam unsprezece ani. Seara se aşeza pe divan şi îmi cerea să mă întind lângă el. Îmi puneam capul pe pântecele lui şi-l ascultam. Povestea ciudate istorii de război. Degetele lui îmi mângâiau părul, înainte şi înapoi, lent. Îi simţeam sexul sub stofa pantalonilor. După aceea mă săruta pe frunte şi mă lăsa să mă duc la culcare. Aveam o cameră numai pentru mine. Îl ajutam să ţină curate farmacia şi casa. Spălam lucrurile şi-i găteam. Părea un om de treabă. Se temea tare, dar nu ştiu de ce.

…

Într-o seară se aplecă deasupra mea şi mă sărută pe gură. Continuă să mă sărute, aşa, şi în acelaşi timp îşi strecura mâinile sub fustă şi peste tot. Eu nu făceam nimic. Şi apoi, brusc, se desprinse de mine şi începu să plângă şi să-mi ceară iertare. Dintr-o dată părea terorizat. Eu nu pricepeam. Câteva zile mai târziu îmi spuse că mi-a găsit un logodnic. Un băiat din Rio Galvan, un sat vecin. Era zidar. M-aş fi căsătorit cu el cum împlineam vârsta. Am mers să-l văd, duminica următoare, în piaţă. Era un băiat frumos, înalt şi slab, foarte slab. Se mişca încet, poate era bolnav, sau ceva de genul ăsta. Ne-am salutat, şi eu m-am întors acasă.

…

E o poveste ca oricare alta. De ce vreţi să o ascultaţi?

Bărbatul se gândi că ea vorbea într-un mod ciudat. Ca şi cum ar fi fost un gest cu care nu era obişnuită. Sau ca şi cum aceea n-ar fi fost limba sa. Îşi căuta cuvintele privind în gol.

— Câteva luni mai târziu, într-o seară de iarnă, Uribe ieşi din casă să meargă la Riviera. Era un soi de tavernă unde se jucau jocuri de noroc. Uribe mergea în fiecare săptămână, mereu în aceeaşi zi, vineri. De data aceea jucă până târziu. Apoi se pomeni cu un careu de valeţi în mână, în faţa unei farfurii în care erau mai mulţi bani decât vedea el într-un an. Toată treaba a fost între el şi contele de Ibrrelavid. Ceilalţi puseseră ceva bani apoi se lăsaseră bătuţi. Contele în schimb se încăpăţânase. Continua să pluseze. Uribe era sigur pe cărţile sale şi-l pândea. Ajunseseră în punctul acela unde jucătorii îşi pierd simţul realităţii. Şi se-ntâmplă asta, contele puse în joc *fazenda* sa din Beisito. Atunci în cârciumă totul se opri. Dumneavoastră jucaţi jocuri de noroc?

— Nu, spuse bărbatul.

— Atunci nu cred că puteţi înţelege.

— Încercaţi.

— Nu veţi înţelege.

— Nu contează.

— Se opri totul. Şi se făcu o linişte pe care n-o veţi înţelege

Femeia-l lămuri că *fazenda* din Beisito era cea mai frumoasă din zonă. O alee de portocali urca până în vârful colinei şi de-aici, din casă, se putea vedea Oceanul.

— Uribe spuse că nu are nimic de pus în joc care să valoreze cât Beisito. Şi sprijini cărţile pe masă. Atunci contele-i spuse că poate să joace la fel farmacia, apoi se puse pe râs ca un nebun, şi câţiva dintre cei care erau acolo, în jurul său, începură să râdă cu el. Uribe surâdea. Ţinea încă o mână peste cărţi. Ca pentru a le saluta. Contele redeveni serios, se aplecă înainte, peste masă, îl privi pe Uribe în ochi şi-i spuse:

— Ai o fetiţă frumoasă, totuşi.

Uribe nu pricepu imediat. Simţea privirile tuturor asupra lui, şi nu reuşea să raţioneze. Contele îi

simplifică situaţia

— Beisito contra fetiţei tale, Uribe. E o propunere cinstită.

Şi puse pe masă cele cinci cărţi ale sale acoperite, chiar sub nasul lui Uribe.

Uribe le fixă fără să le atingă.

Spuse ceva încet, dar niciodată nimeni nu a ştiut să-mi spună ce anume.

Apoi îşi împinse cărţile lui spre conte, făcându-le să alunece pe masă.

Contele mă luă la el în aceeaşi noapte. Făcu un lucru neprevăzut. Aşteptă şase luni şi, când eu am împlinit paisprezece ani, se căsători cu mine. I-am dăruit trei fii.

…

Sunt greu de înţeles, bărbaţii. Contele, înaintea acelei nopţi, mă văzuse numai o singură dată. El stătea în cafenea şi eu traversam piaţa. Îl întrebase pe careva:

— Cine-i copila aceea? Şi-i spuseseră.

Afară începuse iar să plouă, astfel cafeneaua se umpluse de lume din nou. Trebuia să vorbeşti tare pentru a te înţelege. Sau să stai mai aproape. Bărbatul îi spuse femeii că avea un mod ciudat de a povesti: părea că povesteşte viaţa alteia.

— Ce vrei să spui?

— Pare că nu-ţi pasă de nimic.

Femeia zise că, dimpotrivă, îi pasă prea mult de toate. Spuse că poartă nostalgia fiecărui lucru care i se întâmplase. Dar o spuse cu o voce dură, fără melancolie. Atunci bărbatul stătu o clipă tăcut, privind lumea din jur.

Se gândea la Salinas. Îl găsiseră mort în patul lui, doi ani după povestea cu Roca, într-o dimineaţă. Ceva ia inimă, au spus. Apoi se află că medicul său l-a otrăvit, în flecare zi câte puţin, lent, lună de lună. O agonie lentă. Atroce. Cercetară cazul, dar nu ieşi nimic la iveală. Medicul se numea Astarte. Făcuse ceva bani, în timpul războiului, cu un preparat care trata febrele şi infecţiile. Îl inventase el, cu ajutorul unui farmacist. Produsul se numea Botran. Farmacistul se numea Ricardo Uribe. În timpul invenţiei lucra în capitală. Odată terminat războiul a avut ceva necazuri cu poliţia. În primul rând, găsiră numele lui pe lista furnizorilor spitalului Hienei, apoi apăru cineva care zicea că îl văzuse lucrând acolo, înăuntru. Dar mulţi au spus că era un om de treabă. El se prezentă la interogatorii, explică totul şi când îl lăsară liber îşi luă lucrurile şi plecă într-un orăşel ascuns printre sate, în sudul ţării. Cumpără o farmacie şi îşi reluă meseria. Trăia de unul singur cu o fetiţă pe care o chema Dulce. Spunea că mama-i murise cu câţiva ani mai înainte. Toţi îl credeau.

Aşa o ascundea pe Nina, fiica supravieţuitoare a lui Manuel Roca.

Bărbatul privea în jur fără să vadă nimic. Era adâncit în gândurile lui.

Cruzimea copiilor, se gândea.

Am dat peste cap tot pământul în aşa hal, încât am deşteptat cruzimea copiilor.

Se-ntoarse ca să stea cu faţa spre femeie. Ea îl privea. Auzi vocea ei care spunea:

— E adevărat că îl numeau Tito?

Omul făcu semn că da.

— L-aţi cunoscut vreodată, înainte, pe tatăl meu?

— …

— …

— Ştiam cine era.

— E adevărat că aţi tras dumneavoastră primul?

Omul scutură din cap.

— Ce contează…

— Dumneavoastră aveaţi douăzeci de ani. Eraţi cel mai tânăr. Vă aflaţi în război doar de un an. El Gurre vă trata ca pe un fiu.

Apoi femeia îl întrebă dacă-şi amintea.

Bărbatul rămase s-o privească. Şi numai în clipa aceea, în fine, revăzu cu adevărat, pe chipul ei, chipul acelei fetiţe, întinsă acolo dedesubt, impecabilă şi dreaptă, perfectă. Văzu ochii aceia în aceştia, şi o forţă extraordinară în calmul acestei frumuseţi obosite. Fetiţa: se-ntorsese şi-l privise. Fetiţa: acum era aici. Cum poate fi de vertiginos timpul. Unde sunt eu? se-ntrebă bărbatul

Aici sau atunci? Am fost vreodată într-o clipă care să nu fi fost cea de faţă?

Bărbatul spuse că îşi amintea. Că nu a făcut altceva, ani de zile, decât să-şi amintească totul.

— Ani de zile m-am întrebat ce trebuia să fac. Dar, în cele din urmă, adevărul este că nu am reuşit niciodată să spun nimănui. Nu am mai spus nimănui că dumneavoastră eraţi acolo dedesubt, în seara aceea. Puteţi şi să nu mă credeţi, dar aşa e. La început, evident, nu vorbeam pentru că îmi era frică. Dar apoi trecu timpul, şi deveni un fapt divers. De război nu se mai ocupa nimeni, lumea avea chef să privească înainte, n-o interesa deloc ceea ce se întâmplase. Părea totul îngropat pentru vecie

Eu am început să mă gândesc că era mai bine să uit totul. Să las să treacă. La un moment dat însă ieşi la iveală că fiica lui Roca era vie, undeva, că o ascundeau într-un sat din sudul ţării. Nu ştiam ce să cred. Mi se părea incredibil că ieşise vie din iadul acela, dar cu copiii nu se ştie niciodată. În fine, cineva o văzu, şi jură că era chiar ea. Aşa am priceput că nu m-aş fi eliberat niciodată de povestea aceea. Nici eu, nici ceilalţi. Normal, am început să mă întreb ce anume a putut să vadă şi să audă, în seara aceea, la fermă. Şi dacă îşi amintea figura mea. Era şi dificil să concepi ce se putea întâmpla în capul unui copil, în faţa unui asemenea lucru. Cei mari au memorie, au simţul dreptăţii, deseori au gustul răzbunării. Dar o fetiţă? Pentru o scurtă perioadă m-am convins că nu s-ar fi petrecut nimic. Dar apoi muri Salinas. În modul acela ciudat.

Femeia asculta, nemişcată.

El o întrebă dacă voia să continue.

— Continuaţi, spuse ea.

— Se află că era amestecat Uribe.

Femeia-l privi fără nicio expresie. Îşi ţinea buzele întredeschise.

— Putea să fie o coincidenţă, dar sigur că era ciudat. Puţin câte puţin, toţi se convinseră că fetiţa aceea ştia ceva. E greu de înţeles, acum, dar acelea erau vremuri ciudate. Ţara mergea înainte, dincolo de război, cu o viteză incredibilă, uitând totul. Dar era o întreagă lume care nu ieşise niciodată din război, şi care, în ţara aceea fericită, nu reuşea să se asambleze. Eu eram unul dintre aceia. Toţi eram dintre aceia. Pentru noi nu se terminase încă nimic. Şi copila aceea era un pericol. Vorbeam despre asta îndelung. Fapt este că moartea lui Salinas n-o putea digera nimeni. Aşa că, în cele din urmă, se luă hotărârea ca într-un fel oarecare fetiţa aceea să fie eliminată. Ştiu că pare o nebunie, dar în realitate totul era foarte logic: teribil, şi logic. Hotărâră s-o elimine şi-l însărcinară pe contele de Torrelavid s-o facă.

Bărbatul se opri puţin. Îşi privea mâinile. Părea că stă să îşi reordoneze amintirile.

— El era unul care în tot timpul războiului făcuse un joc dublu. Lucra pentru ei, dar era unul de-ai noştri. Merse la Uribe şi-l întrebă dacă preferă să-şi petreacă viaţa la închisoare, pentru asasinarea lui Salinas, sau să dispară în neant şi să le lase acolo fetiţa. Uribe era un laş. Trebuia numai să stea liniştit, şi niciun tribunal nu ar fi reuşit să-l prindă. Dar se temu şi plecă. Îi lăsă copila contelui şi plecă. Muri zece ani mai târziu, într-un sătuc pierdut dincolo de graniţă. Lăsă în scris că el nu făcuse nimic şi că Dumnezeu i-ar fi urmărit până în infern pe duşmanii lui.

Femeia se-ntoarse să se uite la o fată care râdea tare, rezemată de tejgheaua barului. Apoi îşi recuperă şalul care fusese atârnat pe spătarul scaunului şi îl puse pe umeri.

— Continuaţi, spuse.

Bărbatul continuă.

— Toţi se aşteptau ca el, contele, să o facă să dispară. Dar el nu o făcu. O ţinu cu el, în casă. Îl făcură să priceapă că trebuia s-o ucidă. Dar el nu făcu nimic şi continuă s-o ascundă în casa lui. La sfârşit, zise: nu trebuie să vă îngrijoraţi de fetiţă. Şi o luă în căsătorie. Nu se vorbi despre altceva, luni de zile, prin părţile acelea. Apoi lumea încetă să se mai gândească la asta. Copila născu, şi-i dărui contelui trei fii.

Nimeni nu o mai văzu pe acolo. O numeau Donna Sol, deoarece era numele pe care i-l dăduse contele. Despre ea se spunea un lucru straniu. Că nu vorbea. Că nu vorbise niciodată. Din vremea lui Uribe, nimeni nu a auzit-o vreodată să spună vreun cuvânt. Poate era o boală. Poate era pur şi simplu făcută aşa. Fără a şti de ce, lumea se temea de ea.

Femeia surâse. Îşi dădu părul pe spate cu un gest de copilă.

Deoarece se făcuse târziu, veni chelnerul şi îi întrebă dacă vor să mănânce acolo. Într-un colţ al cafenelei sosiseră trei tipi care începuseră să cânte. Interpretau melodii de dans. Bărbatul spuse că nu-i este foame.

— Vă invit eu, zise femeia surâzând.

Bărbatului i se părea totul absurd. Dar femeia insistă. Spuse că puteau mânca o prăjitură.

— Vă convine o prăjitură?

Bărbatul făcu semn că da.

— Bine, atunci o prăjitură. Să luăm o prăjitură.

Chelnerul răspunse că era o idee bună. Apoi adăugă că puteau rămâne aici cât doreau. Nu trebuia să-şi facă probleme. Era un băiat tânăr, vorbea cu un accent straniu. Îl văzură că se întoarce spre tejghea, strigându-şi comanda în gura mare către cineva nevăzut.

— Veniţi des aici?, îl întrebă femeia.

— Nu

— E un loc frumos.

Bărbatul privi în jur. Zise că era.

— Toate istoriile acelea vi le-au povestit prietenii dumneavoastră?

— Da.

— Şi dumneavoastră le credeţi?

— Da.

Femeia spuse ceva cu voce coborâtă. Apoi îi ceru bărbatului să-i povestească restul.

— La ce bun?

— Faceţi-o, vă rog.

— Nu e povestea mea, e a dumneavoastră. Dumneavoastră o cunoaşteţi mai bine decât mine.

— Nu s-ar prea zice.

Bărbatul scutură din cap.

Se-ntoarse la privitul mâinilor.

— Într-o zi eu am luat trenul şi am venit la Beisito. Trecuseră atâţia ani. Reuşeam să dorm noaptea, şi în jurul meu era lume care nu mă striga Tito. M-am gândit că reuşisem, că războiul era într-adevăr terminat şi că rămânea numai un singur lucru de făcut. Am luat trenul şi am venit la Beisito, pentru a-i spune contelui povestea cu pivniţa, şi fetiţa, şi totul. El ştia cine sunt. A fost foarte amabil, m-a condus în bibliotecă, mi-a oferit de băut şi m-a întrebat de ce am nevoie. Eu i-am spus:

— Vă amintiţi de noaptea aceea, la ferma de la Mato Rojo?

Iar el a răspuns:

— Nu.

— Noaptea lui Manuel Roca…

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

O spuse cu multă linişte, fără ezitare, cu blândeţe. Era sigur pe el. Nu avea îndoieli.

Eu am înţeles. Am vorbit încă puţin despre muncă şi chiar despre politică, apoi m-am ridicat şi am plecat. A aranjat să fiu însoţit la gară de un băieţandru. Mi-l amintesc pentru că avea paisprezece ani, şi totuşi conducea maşina şi-l lăsau s-o facă.

— Carlos, spuse femeia.

— Nu-mi amintesc cum se numea.

— E fiul meu cel mare. Carlos.

Bărbatul era gata să răspundă ceva, dar sosi băiatul cu prăjiturile. Adusese şi o altă sticlă de vin. Spuse că, dacă voiau să-l guste, era un vin potrivit pentru dulciuri. Apoi spuse ceva vesel despre patroana lui. Femeia râse şi o făcu printr-un gest al capului de care, cu câţiva ani înainte, i-ar fi fost imposibil să se apere. Dar bărbatul aproape că nu-l văzu, pentru că îşi urmărea firul propriilor amintiri. Când băiatul se-ndepărtă, reîncepu să povestească.

— Înainte de a ieşi din Beisito, în ziua aceea, în timp ce treceam pe coridorul lung, cu toate uşile închise, mă gândeam că undeva, în casa aceea, era ea. Mi-ar fi plăcut s-o văd. Nu aş fi avut nimic să-i spun, dar ar fi fost plăcut să revăd chipul ei, după atâţia ani, şi pentru ultima dată. La asta mă gândeam în vreme ce treceam pe-acolo, prin coridor. Şi se întâmplă un lucru curios. La un moment dat, una dintre uşi se deschise. Pentru o clipă am avut absoluta certitudine că ea ar fi ieşit de-acolo, şi ar fi trecut pe lângă mine, fără să spună un cuvânt.

Bărbatul scutură încet din cap.

— Totuşi nu se întâmplă nimic, deoarece vieţii-i lipseşte mereu ceva pentru a fi perfectă.

Femeia, cu linguriţa între degete, privea prăjitura, aşezată pe farfurie, ca şi cum ar fi vrut să afle cum se descuie.

Câteodată, cineva atingea masa în trecere, aruncând o privire spre cei doi. Erau o pereche ciudată. Nu aveau gesturile a doi oameni care se cunosc. Dar vorbeau ca doi apropiaţi. Ea părea că era îmbrăcată pentru a-i plăcea. Niciunul din cei doi nu avea inel pe deget. Ai fi putut zice amanţi, dar poate cu mulţi ani înainte. Sau fraţi, cine ştie.

— Ce altceva ştiţi despre mine?, îi ceru femeia.

Bărbatului îi veni în minte să-i pună aceeaşi întrebare. Dar începuse să povestească, şi pricepu că-i place s-o facă, poate aştepta de ani momentul s-o facă, o dată pentru toate celelalte dăţi, în penumbra unei cafenele, cu trei muzicanţi, într-un colţ, rupând trei din patru ritmuri de dans învăţate pe de rost.

— Vreo zece ani după aceea, contele muri într-un accident de maşină. Ea rămase cu trei fii, Beisito şi tot restul. Dar rudelor nu le plăcea treaba. Ziceau că e nebună şi că nu o puteau lăsa singură cu cei trei băieţi. Până la urmă ajunseră cu disputa la tribunal, iar judecătorul hotărî că ei avuseseră dreptate. Astfel o îndepărtară de Beisito, şi-o încredinţară medicilor, într-o casă de sănătate la Santander. Aşa-i?

— Mergeţi cu povestea mai departe.

— Se pare că propriii fii au depus mărturie împotriva ei.

Femeia se juca cu linguriţa, clinchetind în marginea farfuriei. Bărbatul continuă.

— După vreo doi ani ea scăpă, şi dispăru în neant. Cineva spuse că prieteni de-ai ei au ajutat-o să fugă, iar acum o ţineau ascunsă undeva. Dar cine o cunoscuse zicea că ea, pur şi simplu, nu avea prieteni. O vreme o căutară. Apoi renunţară. Nu se mai vorbi despre asta. Mulţi se convinseră că era moartă. Nebuni care dispar în neant sunt atâţia.

Femeia îşi ridică privirea din farfurie.

— Dumneavoastră aveţi copii?

— Nu.

— De ce?

Bărbatul răspunse că trebuie să ai încredere în lume pentru a face copii.

— Eu lucram încă în fabrică în anii aceia. Sus, în nord. Mi-au povestit istoria aceea, despre dumneavoastră, despre clinică şi despre faptul că fugiserăţi. În acea perioadă îmi spuseră că lucrul cel mai probabil era să vă aflaţi pe fundul unui fluviu sau jos, într-o râpă, într-un loc unde mai devreme sau mai târziu un vagabond oarecare v-ar fi găsit. Mi-au spus că totul se terminase. Nu m-am gândit la nimic. Mă impresiona treaba cum că dumneavoastră înnebuniserăţi, şi-mi amintesc că mă întrebam de ce fel de nebunie sufereaţi: vă învârteaţi urlând prin casă sau pur şi simplu stăteaţi tăcută, într-un colţ, numărând scândurile podelei, ţinând strâns în mână o sfoară sau căpşorul unui măcăleandru. E caraghioasă ideea pe care ne-o facem despre nebuni, când nu-i cunoaştem.

Apoi lăsă o pauză lungă. La sfârşitul pauzei spuse: — După patru ani muri el Gurre.

Rămase din nou tăcut o vreme.

Părea că dintr-o dată îi era îngrozitor de greu să povestească.

— Îl găsiră cu un glonţ în şira spinării, cu faţa în jos, în bălegar, în faţa grajdului său.

Îşi ridică privirea spre femeie.

În buzunar îi găsiră un bilet. Pe bilet era scris un nume de femeie. Al dumneavoastră.

Făcu un desen uşor în aer.

— Donna Sol.

Lăsă mâna să-i cadă pe masă.

— Era chiar scrisul lui. Scrisese el, numele acela. Donna Sol.

Cei trei muzicanţi, acolo în spate, atacară un fel de vals, schimbând ritmul şi cântând încet.

— Din ziua aceea eu am început s-o aştept.

Femeia-şi ridicase capul şi-l fixa

Am înţeles că nimic nu ar fi putut-o opri, şi că într-o zi ar fi ajuns şi la mine. Nu m-am mai gândit că mă putea ucide trăgând pe la spate, sau trimiţând pe unul oarecine care nici nu mă cunoaşte. *Ştiam* că ar fi venit ea, şi că m-ar fi privit în faţă, şi întâi mi-ar fi vorbit. Pentru că eu eram cel care deschisese chepengul, în seara aceea, şi apoi îl închisesem. Şi ea nu ar fi uitat asta.

Bărbatul mai zăbovi o clipă, apoi spuse singurul lucru pe care mai voia să-l spună.

— Am dus cu mine acest secret toată viaţa ca pe o boală. Dar *meritam* să stau aici aşezat, cu dumneavoastră.

Apoi bărbatul tăcu. Îşi simţea inima bătându-i sălbatic, până în vârful degetelor, şi în tâmple. Se gândi că stătea într-o cafenea, dinaintea unei bătrâne doamne nebune, care dintr-un moment în altul se putea ridica să-l ucidă. Ştia că el nu ar fi făcut nimic ca s-o împiedice.

Războiul s-a terminat, reflectă.

Femeia se uita în jur şi din când în când arunca o privire în farfuria goală. Nu vorbea şi, de când bărbatul încetase să mai povestească, ea încetase să-l mai privească. Ai fi zis că era aşezată la masă, de una singură, ca să aştepte pe cineva.

Bărbatul se lăsase pe spatele scaunului. Acum părea mai mic şi mai obosit. Observa, ca de departe, cum ochii femeii rătăceau prin cafenea şi pe masă: se aşezau oriunde, dar nu asupra lui. Îşi dădu seama că are pardesiul încă pe el, şi atunci îşi afundă mâinile în buzunare. Simţi gulerul trăgându-i înapoi ceafa ca şi cum ar fi strecurat în buzunar două pietre. Se gândi la lumea din jur, şi găsi comic că nimeni, în acel moment, nu putea să realizeze ceea ce era gata să se întâmple. E greu să vezi doi bătrâni la o masă şi să intuieşti că în clipa aceea ar fi în stare de orice. Dar aşa era. Deoarece ea era o fantasmă, iar el un bărbat a cărui viaţă se sfârşise cu mult timp înainte. Numai dacă ar fi ştiut, se gândi, lumea acum s-ar fi temut.

După care văzu că ochii femeii deveniseră strălucitori.

Cine ştie unde se duce firul gândurilor ei, se întrebă.

Faţa-i era imobilă, fără expresie. Numai ochii se aflau în acel punct.

Era plâns, acela?

Se gândi iar că nu i-ar fi plăcut să moară acolo înăuntru, cu toată lumea aceea privindu-l.

Apoi femeia începu să vorbească, şi asta a fost ceea ce îşi spuseră.

— Uribe ridică atunci cărţile contelui şi le făcu să alunece încet printre degete, descoperindu-le una câte una. Nu cred să se fi gândit în clipa aceea la ce era gata să piardă. Desigur, se gândea la ce nu era pe punctul să câştige. Nu conta mult pentru el. Se ridică şi salută asistenţa, bine crescut. Nimeni nu râse, nimeni nu cuteză să spună nimic. Nu mai văzuseră vreodată, acolo înăuntru, o partidă de pocher ca aceea. Acum dumneavoastră să-mi spuneţi: de ce istoria asta ar trebui să fie mai falsă decât cea pe care mi-aţi relatat-o dumneavoastră?

— …

— …
— …
— Tatăl meu era un tată nemaipomenit. Nu mă credeţi? Şi de ce? De ce istoria asta ar trebui să fie mai falsă decât a sa?
— …
— Aşa cum câte unul se străduieşte să trăiască o singură viaţă, alţii intră în altele mii, şi aceasta-i raţiunea pentru care nu reuşim să evităm comiterea răului.
— …
— Ştiţi că despre seara aceea eu ştiu totul şi totuşi nu-mi aduc aminte aproape nimic? Eram acolo dedesubt, nu vedeam, auzeam ceva, şi ceea ce auzeam era aşa de absurd, părea un vis. A dispărut tot în incendiul acela. Copiii au un talent special să uite. Dar apoi mi-au povestit, şi de-atunci ştiu totul. M-au minţit? Nu ştiu. Nu am avut niciodată posibilitatea de a mă întreba. Aţi intrat în casă, dumneavoastră aţi tras în el, apoi a tras Salinas, iar ia sfârşit el Gurre i-a vârât ţeava mitralierei în gură, şi-a făcut să-i explodeze ţeasta cu o rafală scurtă şi seacă. De unde ştiu? Mi-a povestit el. Îi plăcea s-o povestească. Era un animal. Toţi eraţi nişte animale. Asta sunteţi voi, bărbaţii, mereu în război, cum să vă ierte Dumnezeu?
— Încetaţi.
— La prima vedere, păreţi un om normal, aveţi pardesiul dumneavoastră uzat, şi când vă luaţi ochelarii îi puneţi ordonat în tocul lor gri. Vă ştergeţi la gură înainte de a bea, vitrinele chioşcului dumneavoastră sunt strălucitoare, când traversaţi strada vă uitaţi bine în dreapta şi în stânga, dumneavoastră sunteţi un om normal. Şi totuşi l-aţi văzut pe fratele meu murind fără motiv, doar un copil cu o puşcă în mână, o rafală şi gata, şi eraţi acolo, şi nu aţi făcut nimic, aveaţi douăzeci de ani, Sfinte Doamne, nu eraţi un bătrân ruinat, eraţi un băiat de douăzeci de ani, şi totuşi nu aţi făcut nimic, vreţi să-mi acordaţi o favoare?, explicaţi-mi cum e posibil totul?, ştiţi să-mi explicaţi şi mie cum aşa ceva poate efectiv să se întâmple, nu e coşmarul unui bolnav, e un lucru care s-a petrecut, dar spuneţi-mi cum de este posibil?
— Eram nişte soldaţi.
— Ce vrea să spună asta?
— Luptam într-un război.
— Ce război? Era *terminat* războiul.
— Nu pentru noi.
— Nu pentru voi?
— Dumneavoastră nu ştiţi nimic.
— Atunci spuneţi-mi dumneavoastră ceea ce nu ştiu.
— Credeam într-o lume mai bună
— Ce vreţi să spuneţi?
— …
— Ce vreţi să spuneţi?
— Nu se mai puteau întoarce lucrurile înapoi, când lumea începe să se omoare nu se mai întoarce înapoi. Noi nu voiam să ajungem la punctul acela, alţii au pornit-o, după aceea nu s-a mai putut face nimic.
— Ce vreţi să spuneţi cu o lume mai bună?
— O lume dreaptă, unde cei slabi nu trebuie să sufere din pricina răutăţii celorlalţi, unde fiecare poate avea dreptul la fericire.
— Şi dumneavoastră credeaţi în ea?
— Desigur, credeam, noi toţi credeam, se putea înfăptui iar noi ştiam cum.
— Voi ştiaţi?
— Vă pare atât de ciudat?
— Da

— Şi totuşi o ştiam. Şi am luptat pentru aceasta, pentru a putea înfăptui ceea ce era drept.
— Trăgând în copii?
— Da, dacă era necesar.
— Dar ce spuneţi?
— Dumneavoastră nu puteţi pricepe.
— Eu pot pricepe, dumneavoastră spuneţi-mi şi eu voi pricepe.
— E ca pământul.
— …
— …
— …
— Nu se poate semăna dacă nu ai arat mai înainte. Întâi trebuie sfârtecat pământul.
— …
— Trebuie să treci prin suferinţe, înţelegeţi?
— Nu.
— Existau o mulţime de lucruri pe care trebuia să le distrugem pentru a putea să construim ceea ce voiam, nu exista altă cale, trebuia să fim în stare să suferim şi să învăţăm suferinţa, cine ar fi suportat mai multă suferinţă ar fi învins, nu se poate visa o lume mai bună şi să-ţi închipui că ţi-o vor da pentru că tu le-o ceri, ei nu ar fi cedat niciodată, era nevoie să te lupţi şi o dată ce înţelegeai nu mai făceai diferenţa dacă erau bătrâni ori copii, prietenii sau duşmanii tăi, erai gata să răscoleşti pământul, nu era nimic de făcut, nu exista un mod de-a o face care să nu treacă prin rău. Şi când totul părea prea groaznic, noi aveam visul nostru care ne apăra, ştiam că oricât de mare era preţul, uriaşă ar fi fost şi răsplata, deoarece nu ne luptam pentru un pumn de bani, sau pentru un câmp de cultivat, sau pentru un steag, noi o făceam pentru o lume mai bună, pricepeţi ce vreau să spun?, ne pregăteam să le restituim milioanelor de oameni o viaţă decentă, şi posibilitatea de a fi fericiţi, de a trăi şi a muri cu demnitate, fără a fi striviţi, sau desconsideraţi, noi nu eram nimic, ei erau totul, milioane de oameni, eram aici pentru ei, ce vrei să fie un copil care moare lângă un zid, sau zece copii, sau o sută, trebuia răscolit pământul şi noi am făcut-o, milioane de alţi copii aşteptau să o facem, şi noi am făcut-o, poate dumneavoastră ar trebui…
— Credeţi într-adevăr?
— Sigur că eu cred.
— După toţi anii aceştia dumneavoastră credeţi în continuare?
— De ce n-ar trebui?
— Războiul l-aţi câştigat. Lumea asta vi se pare mai bună?
— Nu m-am întrebat niciodată
— Nu e adevărat. V-aţi întrebat de mii de ori, dar vă este frică să răspundeţi. Aşa cum v-aţi întrebat de mii de ori ce făceaţi în seara aceea la Mato Rujo, să luptaţi când războiul era deja sfârşit, să ucideţi cu sânge rece pe un om pe care nici măcar nu-l mai văzuserăţi înainte, fără a-i da dreptul la un tribunal, pur şi simplu ucigându-l, pentru singura raţiune că de acum începuserăţi să ucideţi şi nu mai eraţi în stare să vă opriţi. Şi în toţi anii aceştia, dumneavoastră v-aţi întrebat de mii de ori de ce aţi intrat în războiul acela, şi în tot acest timp vi s-a învârtit în cap lumea dumneavoastră mai bună, pentru a nu vă gândi la ziua în care v-au adus ochii tatălui, şi pentru a nu-i revedea pe toţi ceilalţi oameni ucişi care, acum ca şi atunci, vă umplu memoria cu o amintire intolerabilă, care-i unica, adevărata raţiune pentru care aţi luptat, deoarece nu aveaţi altceva în minte decât acest lucru, să vă răzbunaţi, acum trebuie să fiţi capabil să pronunţaţi acest cuvânt, răzbunare, dumneavoastră ucideaţi din răzbunare, toţi ucideţi din răzbunare, nu e cazul să vă ruşinaţi, e singurul leac care există împotriva durerii, tot ce s-a găsit pentru a nu înnebuni, e drogul care ne redă capacitatea de a lupta, dar voi nu v-aţi mai eliberat, v-a ars viaţa în întregime, v-a umplut-o cu fantome, pentru a supravieţui celor patru ani de război v-aţi ars toată viaţa, acum nu ştiţi nici măcar…
— Nu e adevărat.
— Nu vă mai aduceţi aminte nici măcar *ce-i* viaţa.

— Ce vreţi dumneavoastră să ştiţi?

— Aşa-i, ce pot să ştiu eu?, sunt doar o bătrână doamnă nebună, nu-i aşa?, eu nu pot înţelege, eram o copilă, atunci, ce ştiu eu despre asta?, vă spun ce ştiu, eram întinsă într-o groapă, sub pământ, sosiră trei bărbaţi, îl prinseră pe tatăl meu, după…

— Încetaţi.

— Nu vă place istoria asta?

— Nu mă căiesc pentru nimic, trebuia să luptăm şi am făcut-o, nu am stat acasă cu geamurile închise să vedem ce se întâmplă, noi am ieşit din găurile noastre de sub pământ şi am făcut ceea ce era nevoie să facem, ăsta-i adevărul, tot restul îl puteţi spune acum, puteţi găsi toate motivele pe care le doriţi, dar în prezent e altceva, trebuia să fiţi acolo pentru a pricepe, dumneavoastră nu existaţi, eraţi o copilă, nu e vina dumneavoastră, dar nu puteţi înţelege.

— Explicaţi-mi dumneavoastră, voi înţelege.

— Sunt obosit de-acum.

— Avem tot timpul pe care-l dorim, dumneavoastră îmi explicaţi, eu vă voi asculta.

— Vă rog, lăsaţi-mă în pace.

— De ce?

— Faceţi ceea ce trebuie să faceţi, dar lăsaţi-mă în pace.

— De ce ţi-e frică?

— Nu mi-e frică.

— Atunci ce-i?

— Sunt obosit.

— De ce?

— …

— …

— Vă rog…

— …

— …

— …

— Vă rog.

Atunci femeia îşi coborî privirea. Apoi se trase înapoi şi se desprinse de masă, sprijinindu-şi spinarea de spătarul scaunului. Aruncă o privire în jur, ca şi cum descoperise, în momentul acela, dintr-o dată, unde era. Bărbatul era aşezat acolo: îşi canonea degetele strângându-şi o mână cu alta, dar era unicul lucru care se mişca, în el.

În spatele cafenelei, cei trei cântau melodii din alte vremuri. Cineva dansa.

Un răstimp rămaseră aşa, în tăcere.

Apoi femeia spuse ceva despre o sărbătoare, petrecută cu mulţi ani înainte, unde se afla un cântăreţ faimos, care o invitase să danseze. Cu voce joasă îi povesti că era bătrân, dar se mişca cu mare uşurinţă, şi înainte de a se termina melodia îi explicase cum destinul unei femei este scris în modul cum dansează. Şi-i mai spuse că ea dansa ca şi cum dansând ar face un păcat.

Femeia râse şi se întoarse pentru a se uita în jur.

După care relată un alt lucru. Era despre seara aceea, la Mato Rujo. Spuse că în clipa când văzuse ridicându-se chepengul pivniţei nu-i fusese teamă. Se răsucise să vadă faţa acelui băiat, şi totul îi păruse foarte firesc, chiar evident. Zicea că într-un fel îi *plăcea* ceea ce urma să se întâmple. Mai departe el a lăsat jos chepengul, şi atunci da ei i-a fost frică, cea mai mare frică din viaţa ei. Întunericul care se lăsa iar, zgomotul coşurilor târâte din nou pe deasupra capului său, paşii băiatului care se îndepărtau. Se simţise pierdută. Şi teroarea aceea nu a mai părăsit-o. Rămase puţin în tăcere şi după aceea adăugă că mintea copiilor este ciudată. Cred că în momentul acela, zise, eu doream un singur lucru: ca băiatul acela să mă ducă de acolo cu el.

Mai târziu continuă să vorbească despre altele, despre copii şi despre teamă, dar bărbatul nu o auzi,

deoarece încerca să pună cap la cap cuvintele pentru a rosti ceva care să-i fi plăcut femeii să afle. Ar fi vrut să spună că în vreme ce o privea, în seara aceea, ghemuită acolo în gaură, aşa de ordonată şi de curată – *curată* –, el încercase un soi de pace pe care mai târziu nu s-a mai întâmplat s-o regăsească, sau de puţine ori oricum, şi asta în faţa unui peisaj, sau aţintindu-şi ochii asupra unui animal. I-ar fi plăcut să-i explice exact acea senzaţie, dar ştia, cuvântul *pace* nu era suficient să descrie ceea ce i se întâmplase, iar pe de altă parte nu-i venea în minte altceva, decât poate ideea că fusese ca şi cum s-ar fi găsit dinaintea a ceva ce era infinit de *împlinit.* Ca de atâtea ori în trecut, simţi cât era de greu să dea un nume la tot ceea ce i se întâmplase în război, ca şi cum ar fi fost o vrajă prin care cei care văzuseră nu puteau povesti, iar cine putea povesti nu avusese norocul de-a mai trăi. Se uită la femeie şi o văzu vorbind, dar nu ajunse să o asculte deoarece gândurile îl purtară iar mai departe, şi el era prea obosit pentru a le rezista. Aşa că rămase acolo, rezemat de spătar, şi nu făcu nimic până când începu să plângă, fără a se ruşina, fără să-şi ascundă măcar obrazul cu mâinile, nici măcar încercând să-şi controleze faţa care i se contorsiona într-o grimasă patetică, în timp ce lacrimile îi coborau până pe gulerul cămăşii, alunecând pe gâtul alb şi prost ras, aşa cum îl au toţi bătrânii de pe lume.

Femeia se opri. Nu-şi dăduse seama imediat că el plângea, iar acum nu ştia bine ce să facă. Se aplecă puţin peste masă şi murmură ceva, cu voce joasă. După care, instinctiv se întoarse spre celelalte mese şi astfel observă că doi băieţi, aşezaţi aproape de ei, îl priveau pe bărbat, iar unul din ei râdea. Atunci le strigă ceva, şi când băiatul se răsuci spre ea, ea îl privi în ochi şi i se adresă, tare:

— Cretinilor.

Apoi turnă vin în paharul bărbatului şi se apropie de el. Nu mai zise nimic. Se rezemă din nou de spătar. Bărbatul continua să plângă. Ea din când în când arunca priviri rele în jur, ca femela unui animal hotărâtă dinaintea vizuinii puilor săi.

— Cine sunt ăia doi? întrebă patroana care stătea în spatele barului.

Chelnerul pricepu că vorbea despre cei doi bătrâni, de-acolo, de la masă.

— Totul va fi în ordine, zise.

— Îi cunoşti?

— Nu.

— Bătrânul plângea, adineauri.

— Ştiu.

— Nu-s beţi…

— Nu, totul va fi în ordine…

— Dar spune şi tu dacă trebuiau să vină aici să…

Chelnerului i se părea că nu e nimic rău să plângi într-o cafenea. Dar nu spuse nimic. Era băiatul cu accent ciudat. Puse pe tejghea trei pahare goale şi se întoarse printre mese.

Patroana se întoarse spre cei doi bătrâni şi rămase un timp să-i privească.

— Trebuie să fi fost o femeie frumoasă…

Pronunţase cu voce tare, chiar dacă nu era nimeni s-o asculte.

Când era tânără visase să devină actriţă de cinema. Toţi îi spuneau că era o fată dezgheţată şi ei îi plăcea să cânte şi să danseze. Avea o voce plăcută, destul de obişnuită, dar plăcută. Mai târziu l-a întâlnit pe un reprezentant al produselor de înfrumuseţare, care a adus-o în capitală, să facă fotografii pentru o cremă de noapte. I-a trimis fotografiile acasă, îndoite într-un plic, cu ceva bani. Câteva luni a încercat să cânte undeva, dar chestia nu i se potrivea. Mergea mai bine cu pozele. Lacuri, rujuri, şi o dată un colir împotriva iritaţiilor. La film renunţase. Se spunea că trebuie să te culci cu toţi, şi ea aşa ceva nu voia să facă. Într-o zi află că se căutau crainice pentru televiziune. Se duse să dea proba. Deoarece era isteaţă şi avea o plăcută voce comună, câştigă primele trei probe, iar în final se trezi a doua dintre respinse. Îi spuseră că putea aştepta, în caz că s-ar fi eliberat locul. Ea aşteptă. După două luni ajunse să anunţe programele la radio, pe primul canal naţional.

Într-o zi se-ntoarse acasă.

Se căsătorise bine.

Acum avea o cafenea, în centru.

Femeia – acolo, la masă – se aplecă puţin înainte. Bărbatul mai contenise din plâns. Îşi scosese din buzunar o batistă mare şi îşi ştergea lacrimile. Rostise:

— Scuzaţi-mă.

După aceea nu au mai vorbit.

Părea într-adevăr că nu mai aveau nimic de lămurit, împreună.

Şi totuşi la un moment dat femeia se aplecă puţin înspre bărbat şi-i spuse:

— Trebuie să vă cer un lucru puţin cam prostesc.

Bărbatul îşi ridică privirea spre ea.

Femeia arăta foarte serioasă.

— Aţi merge să faceţi dragoste cu mine?

Bărbatul o privi mai departe, nemişcat şi tăcut.

Aşa, femeii i-a fost frică pentru o clipă că n-a zis nimic, şi că doar s-a gândit să pronunţe fraza aceea, fără a fi reuşit de fapt cu adevărat s-o facă. Aşa că o repetă, încet.

— Aţi merge să faceţi dragoste cu mine?

Bărbatul surâse.

— Sunt bătrân, spuse.

— La fel şi eu.

— …

— …

— Îmi pare rău, dar suntem bătrâni, mai zise bărbatul.

Femeia-şi dădu seama că nu se gândise la asta, şi că nu avea nimic de spus despre asta. Atunci îi veni în minte altceva şi i se adresă:

— Nu sunt nebună.

— Nu contează dacă dumneavoastră sunteţi nebună. Cu adevărat. Mie nu-mi pasă. Nu-i asta.

Femeia rămase puţin pe gânduri apoi îi răspunse:

— Nu trebuie să vă îngrijoraţi, putem merge la un hotel, puteţi să-l alegeţi dumneavoastră. Un hotel pe care nu-l ştie nimeni

Atunci bărbatul păru că înţelege ceva.

— Dumneavoastră aţi vrea să mergem la un hotel?, o întrebă.

— Da. Mi-ar plăcea. Duceţi-mă la un hotel.

El rosti lent:

— O cameră de hotel.

O spusese ca şi cum pronunţând numele îi devenise mai simplu să-şi imagineze camera aceea, şi s-o vadă, pentru a înţelege dacă i-ar fi plăcut să moară acolo.

Femeia îi spuse că nu trebuie să se teamă.

— Nu mi-e teamă, răspunse el.

Nu-mi va mai fi niciodată teamă, se gândi.

Femeia surâse pentru că el stătea cuminte şi acest lucru i se părea un mod de-a spune da.

Căută ceva în poşetă, apoi scoase un portofel şi-l împinse pe masă, spre bărbat

— Plătiţi cu asta. Ştiţi, nu-mi plac femeile care plătesc la cafenea, dar eu v-am invitat, şi ţin la asta. Luaţi-l dumneavoastră. Mi-l restituiţi după ce ieşim.

Bărbatul luă portofelul.

Se gândi la un bătrân care plătea dintr-o trusă de ras, neagră.

Traversară oraşul cu un taxi ce arăta nou şi avea încă celofanul pe banchete. Tot timpul femeia privi pe geam. Erau străzi pe care nu le mai văzuse niciodată.

Coborâră în faţa unui hotel care se numea California. Firma urca verticală de-a lungul celor patru etaje

ale stabilimentului. Era cu mari litere roşii care se aprindeau una câte una. Când scrisul era complet lumina puţin, apoi se stingea cu totul şi reîncepea de la prima literă. C. Ca. Cal. Cali. Calif. Califo

Califor. Californi. California. California. California. California, Întuneric.

O vreme rămaseră acolo, unul lângă altul, să se uite de afară la hotel. Apoi femeia i se adresă Să mergem şi se îndreptă spre uşa de la intrare. Bărbatul o urmă.

Tipul de la recepţie le cercetă actele şi-i întrebă dacă vor o cameră matrimonială. Dar fără nicio inflexiune în voce.

— Ce aveţi, răspunse femeia.

Luară o cameră ce dădea spre stradă, la etajul al treilea. Tipul de la recepţie se scuză că nu era ascensor, şi se oferi să le care el sus valizele.

— Nicio valiză. Le-am pierdut, răspunse femeia.

Tipul surâse. Era un om de treabă. Îi văzu dispărând sus pe scări şi nu gândi rău despre ei.

Intrară în cameră şi niciunul din cei doi nu făcu gestul de-a aprinde lumina. Firma, de afară, revărsa lente lumini roşii peste pereţi şi peste lucruri. Femeia îşi puse poşeta pe un scaun şi se apropie de fereastră. Îndepărtă perdelele transparente şi câteva clipe se uită în jos, spre stradă. Treceau rar automobile, fără grabă. Pe peretele casei de alături geamurile luminate înregistrau serile domestice ale acelei lumi mărunte, vesele sau tragice – obişnuite. Ea se-ntoarse, îşi scoase şalul şi-l atârnă de o măsuţă. Bărbatul aştepta, în picioare, în mijlocul încăperii. Se întreba dacă trebuia să se aşeze pe pat, sau măcar să spună ceva despre locul acela, de pildă că, în definitiv, nu era aşa de rău. Femeia îl observă, acolo, cu pardesiul pe el şi i se păru singur şi grăbit, ca un erou de film. Se apropie de el, îi descheie pardesiul şi desprinzându-i-l uşor îl lăsă să cadă. Erau atât de aproape. Se priviră în ochi, şi era pentru a doua oară, în viaţa lor. Apoi el foarte lent se aplecă deasupra ei, pentru că se hotărâse să o sărute pe buze. Ea nu se mişcă iar cu voce joasă spuse: Nu fi ridicol. Bărbatul se blocă, şi rămase astfel, uşor înclinat înainte, cu senzaţia precisă că totul era pe punctul să se încheie. Dar femeia-şi înălţă braţele încet, şi făcând un pas înainte îl îmbrăţişă, întâi cu blândeţe, după aceea strângându-se la pieptul lui cu o forţă disperată, cu capul rezemat de umărul lui, şi tot corpul încordat să-l caute pe al lui. Bărbatul avea ochii deschişi. Vedea în faţa lui fereastra clipind. Simţea trupul femeii strângându-l, şi mâinile ei, uşoare, în păr. Închise ochii. O luă în braţe. Şi cu toată puterea lui de bătrân o strânse la piept.

Când ea începu să se dezbrace, spuse surâzând:

— Să nu vă aşteptaţi la cine ştie ce.

Când el se întinse deasupra ei, rosti surâzând:

— Sunteţi foarte frumoasă.

Dintr-o cameră alăturată venea un sunet de radio, abia perceptibil. Lungit pe spate, în patul larg, complet gol, bărbatul fixa tavanul întrebându-se dacă oboseala făcea să i se învârtă capul, ori vinul băut. Alături, femeia stătea nemişcată, cu ochii închişi, întoarsă spre el, cu capul pe pernă. Se ţineau de mână

Bărbatul ar fi vrut să o mai audă vorbind, dar pricepea că nu mai era nimic de spus, şi că orice cuvânt ar fi fost ridicol, în momentul acela. Aşa că tăcea, lăsând ca somnul să-i amestece ideile, şi să-i aducă amintirea estompată a ceea ce se întâmplase în seara aceea. Noaptea, afară, era de nedescifrat, şi timpul în care era gata să se piardă era fără măsură. Se gândi că trebuia să-i fie recunoscător femeii, pentru că îl condusese până aici de mână, pas cu pas, ca o mamă un copil. O făcuse cu înţelepciune, fără grabă. Acum, ce rămânea de făcut nu părea că ar fi fost greu.

Strânse mâna femeii într-a sa şi ea îi întoarse strângerea. Ar fi vrut să se întoarcă s-o privească, dar apoi ceea ce făcu a fost să-i lase mâna şi să se răsucească pe o parte, cu spatele la ea. I se păru că asta aştepta ea de la dânsul. Ceva asemenea unui gest care să o fi lăsat liberă să se gândească, şi într-un anumit fel să-i fi dăruit o oarecare singurătate în care să decidă ultima mişcare. Simţi că somnul era gata să-l ia cu el. Îi mai veni în minte că-i displace să fie gol, pentru că l-ar fi găsit aşa, şi toţi s-ar fi uitat la el. Dar nu îndrăzni să-i spună femeii. Astfel că abia întoarse capul spre ea, nu destul să o poată zări, şi-i spuse:

— Aş vrea să ştiţi că mă numesc Pedro Cantos.

Femeia repetă încet.

— Pedro Cantos.

Bărbatul răspunse:

— Da.

Apoi îşi lăsă capul pe pernă şi închise ochii.

Nina continuă încă puţin să repete în minte numele acela. Aluneca mai departe fără piedici, ca o bilă de sticlă. Pe o tavă înclinată.

Se întoarse să se uite la poşeta ei, aşezată pe un scaun, lângă uşă. Se gândi să meargă să şi-o ia, dar nu o făcu şi rămase întinsă în pat. Îi veni în minte chioşcul de bilete, chelnerul cafenelei, taxiul cu banchetele acoperite cu celofan. Îl revăzu pe Pedro Cantos care plângea, cu mâinile adâncite în buzunarele pardesiului. Îl revăzu în vreme ce o mângâia fără a avea curajul să respire. Nu voi uita ziua asta, îşi spuse.

Apoi se răsuci, se apropie de Pedros Cantos, şi făcu lucrul pentru care trăise. Se ghemui la spatele lui: îşi trase genunchii în sus spre piept: îşi alinie picioarele până-şi simţi gambele perfect împerecheate, cele două coapse uşor unite, genunchii ca două ceşti în suspensie una peste alta, gleznele separate de un gol: îşi strânse puţin umerii, şi făcu să-i alunece mâinile, unite, între genunchi. Se privi. Văzu o bătrână copilă. Surâse. Cochilie şi animal.

Atunci se gândi cât este de neînţeles viaţa, probabil noi o străbatem cu unica dorinţă de-a ne întoarce în infernul care ne-a născut, şi de-a locui alături de cineva care, o dată, ne-a salvat din acel infern. Încercă să se întrebe de unde vine acea absurdă fidelitate faţă de oroare, dar descoperi că nu avea răspunsuri. Înţelegea doar că nimic nu e mai puternic decât instinctul de a ne întoarce acolo unde ne-au distrus, şi să răspundem acelei clipe ani de zile. Numai gândindu-ne că acela care ne-a salvat o dată o poate face mereu. Într-un lung infern identic celui de unde venim. Dar dintr-o dată blând. Şi fără sânge.

Firma îşi înşira de afară rozariul său de lumini roşii. Păreau strălucirile unei case în flăcări.

Nina-şi sprijini fruntea de spatele lui Pedro Cantos. Închise ochii şi adormi.

Mulţumiri

Am început să scriu această carte în timp ce eram oaspete la Isabel Stewart Gardner Museum din Boston. E un loc ciudat. Un fel de casă patriciană veneţiană. Totuşi nu e Veneţia. Era totul în fantezia fondatoarei, o colecţionară americană care a conservat între acei pereţi un colosal patrimoniu de opere de artă, lăsându-l urmaşilor cu o singură condiţie: să nu schimbe nimic. Totul e aşa cum voise ea. E ca şi cum ai merge în vizită la o mătuşă din America miliardară. Merită excursia, cum se zice de obicei.

Îmi place să-mi amintesc aici de Pieranna Cavalchini şi împreună cu ea de toată lumea muzeului care, în acele zile, mi-a fost aproape, cu bostoniană discreţie. Le datorez lor liniştea fără de care nicio poveste nu poate să înceapă.

AB